

CREDINȚA STRĂBUNĂ

REVISTĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A ALBA IULIEI ♦ Anul XXVII ♦ Nr. 12 (381) ♦ DECEMBRIE 2017

♦ **„Irodașii” de pe Valea Mureșului**
Tezaur al literaturii populare și al tradiției transmise de veacuri și păstrate cu sfințenie, obiceiul *Irodu-lui* surprinde în textul său folcloric adevăruri teologice fundamentale.

» Pagina 4

♦ **Sărbători păgâne care au influențat obiceiurile și tradițiile românești ale Crăciunului**
Obiceiurile și tradițiile românești legate de sărbătorile de iarnă reprezintă o sinteză a mai multor influențe care au pătruns pe teritoriul țării noastre la începutul formării poporului român.

» Pagina 5

♦ **Din viața eparhiei**
» *Slujire arhierescă de Ziua Națională a României*
» *Evenimentul social-filantropic „Bucuria darului”, ediția a VIII-a*
» *Museikon și-a deschis porțile pentru vizitatori*
» *Conferință duhovnicească la Sebeș*

Paginile 2-3

♦ **Varia**
» *Regele Mihai, o personalitate-simbol a demnității naționale*
» *Sfântul Cuvios Sava cel Sfințit*
» *Momente festive la Moscova*
» *Nașterea Domnului - sărbătoarea bucuriei în Ortodoxie*

Pagina 7

Primenire sufletească pentru praznicul Nașterii Domnului

În tradiția autentică românească, generată prin îngemănarea mesajului evanghelic universal cu elementele transfigurate ale autohtonismului mioritic, praznicul Crăciunului oferă fericitele prilejuri de primenire sufletească, ce ne ajută să fim mai aproape de Dumnezeu. Pogorârea pe pământ și înomenirea Logosului divin pentru înălțarea și îndumnezeirea firii omenești cheamă întreaga suflare să facă smeriți pași spre ieslea Betleemului, locul în care putem admira Minunea renașterii mundane. Pentru descoperirea iconomiei tainei celei din veci ascunse (cf. Efes. 3, 9), trebuie să parcurgem treptele pelerinajului nostru spiritual de la înălțimile amețitoare ale minții spre adâncurile ocrotitoare ale inimii, locul ce adăpostește peștera personală în care Hristos Se naște într-un noi.

Forfota duhovnicească creată de mirajul sinestezic al Crăciunului a fost resimțită din plin, în această perioadă, pe toate meleagurile Eparhiei Alba Iuliei. Cu binecuvântarea Părintelui Arhiepiscop Irineu, în zeci de parohii, credincioșii au trăit emoțiile sfinte ale Dreptului Iosif, bucuria magilor și entuziasmul păstorilor, prin numeroase concerte de colinde, spectacole festive, desfășurate în locașurile de rugăciune și pe scenele caselor de cultură.

Talentați interpreți și dornici proslăvitori, tineri îmbujorați și bătrâni înseninați, deopotrivă, au adus laudă Pruncului dumnezeiesc, ridicând într-o înălțime ofrandele lor lirice și armonioase, ca adevărați crainici ai Nașterii lui Hristos.

Acestor momente de profundă vibrație emoțională li s-a adăugat un lung șir de popasuri duhovnicești (conferințe tematice, cateheze, întruniri), în care creștinilor le-a fost oferită sățioasă merinde pentru a sfârși cu bine călătoria pe calea postului spre bucuria mult-așteptatului

praznic al Crăciunului. Din acest preaplin al sufletului odihnit într-o desfătare a credinței salvatoare, orice bun creștin dăruiește aproapelui său, după poruncile Evangheliei. Începând cu vorbele bune și simțămintele altruiste până la faptele milostivirii și dăruirii de sine, credincioșii din Mureș și Alba s-au aplecat asupra nevoilor semenilor lor lipsiți și necăjiți, pentru ca și aceștia să simtă dragostea nețărnută a Domnului pentru toți frații Săi prea mici (cf. Mt. 25, 40).

Prin toate aceste podoabe ale spiritualității ortodoxe și ale tradiției românești, creștinii se pregătesc să primească într-adevăr vestea Nașterii Domnului ca bucurie a renașterii spirituale a fiecăruia. Urmând un frumos îndemn al Ierarhului nostru, pentru a beneficia de cadourile Cerului, de Crăciun, trebuie „să-i permitem Mântuitorului divin să pătrundă în peștera întunecoasă a inimilor noastre, spre a sădi în ea lumina unei credințe nezdruccinate, a unei speranțe sigure și a unei iubiri arzătoare. Dacă Domnul este prezent în noi și în mijlocul nostru, El va mistui, ca un foc puternic, ceea ce este păcat, răutate, ură și necurăție. În acest fel, e cu putință ca «în inimile noastre să domnească pacea lui Hristos» (Col. 3, 15)».

CIM

Pr. Oliviu Botoi

Cuvântul ierarhului

Pastorală la Nașterea Domnului

Iubiți fii duhovnicești,

Cu aproximativ șapte secole înaintea erei creștine, Evanghelistul Vechiului Testament, proorocul Isaia (740-686 î.Hr.), mărturisea următoarele: „Iată, fecioara va purta în pântece și va naște fiu și-L vor chema cu numele de Emanuel” (Is. 7, 14), care înseamnă „Cu noi este Dumnezeu”. Această naștere minunată a avut loc la „plinirea vremii” (Gal. 4, 4).

Profeția lui Isaia, alături de toate celelalte profeții, ne ajută să înțelegem bine că, prin Întruparea Sa de la Duhul Sfânt (cf. Mt. 1, 20) și din Fecioara Maria și, mai ales, prin Nașterea Sa ca Om, Iisus Hristos, Dumnezeu-Omul, intră în umanitate. Domnul rămâne „până la sfârșitul veacului” (Mt. 28, 20) prezent în mijlocul oamenilor care cred în El și-L iubesc pe El.

Dreptmăritori creștini,

În urmă cu două mii de ani, oamenii L-au văzut pe Dumnezeul întrupat,

înfășat în scutece și culcat într-o iesle. Câțiva ani mai târziu, ei au auzit cuvinte cerești ieșite din gura Lui, s-au atins de veșmintele Lui, au fost uimiți de învățătura și de minunile Lui. Contemporanii lui Hristos aveau îndreptățirea să strige entuziasmați: „Cu noi este Dumnezeu!”. Cu aceeași îndreptățire și însuflețire, putem striga și noi, creștinii de astăzi: „Cu noi este Dumnezeu!”. Iubirea divină s-a descoperit tuturor prin Hristos, drept pentru care Sfântul Maxim Mărturisitorul spune: „Prin iubirea Sa mai presus de minte și nesfârșită pentru om, Dumnezeu a devenit cu adevărat și prin natură tocmai ceea ce iubea”, adică om. El este Emanuel, Dumnezeul coborât printre oameni.

Când Iisus avea 33 de ani, i-a lăsat pe ucenici fără prezența Sa trupească, dar nu i-a lăsat lipsiți de mângâiere. Nici pe ei și nici pe noi nu ne-a lăsat orfani (cf. In. 14, 18), ci ne-a trimis un Alt Mângâietor Care „în veac să rămână cu noi”

(cf. In. 14, 16). Împărtășindu-le pe Duhul Sfânt fraților Săi din toate neamurile, i-a constituit pe aceștia ca Trup al Său, în chip tainic. Sfântul Grigorie cel Mare zice: „Răscumpărătorul nostru S-a înfățișat pe Sine ca una și aceeași persoană cu Biserica pe care Și-a asumat-o”. Aici, Emanuel Își permanentizează prezența Sa printre noi.

În Biserică, prin Sfintele Taine, Hristos revarsă viața Sa în toți creștinii, unindu-i intim și real cu El, Care a pățit și a fost preamărit. Afundați în baia Sfântului Botez, ne facem părtași la moartea și învierea lui Hristos (cf. Rom. 6, 4; I Cor. 12, 13). În Biserică, credincioșii ascultă cuvântul Evangheliei și primesc Trupul și Sângele Domnului ca arvună a vieții și a bucuriei veșnice din Împărăția cerească. Euharistia îl ridică pe fiecare dintre noi la comuniunea iubitoare cu Hristos Cel Ce „Se dă pe El Însuși ție, nu numai să-L vezi, ci chiar să te atingi de El, să-L mănânci, să-L pri-

mești înăuntrul tău”, precum ne asigură Sfântul Ioan Gură de Aur.

Înălțat la ceruri, Mântuitorul nostru continuă să fie cu noi, nu uită de noi, Îi pasă de noi. El este susținătorul nostru Care „stă de-a dreapta lui Dumnezeu și mijlocește pentru noi” (Rom. 8, 34). Sfântul Apostol Ioan scria: „Noi avem Mijlocitor către Tatăl, pe Iisus Hristos, Cel-Drept. El este jertfa de ispășire pentru păcatele noastre și pentru ale lumii întregi” (I In. 2, 1-2). Emanuel este cu noi, cum e respirația plămânilor sau bătaia inimii, atunci când ne rugăm, când primim Sfintele Taine, când suntem ispițiți, când muncim și când suferim. Sfântul Chiril al Alexandriei ne arată că prin Hristos „putem avea harul desăvârșit aproape de noi, având împreună cu noi pe Cel Ce ne poate ridica peste orice rău”.

» continuare în pag. 4

† IRINEU
Arhiepiscop al Alba Iuliei

Sinaxarul lunii Decembrie

Sfântul Cuvios Daniil Sisastrul

Cuviosul Daniil Sisastrul s-a născut la începutul secolului al XV-lea, într-un sat din apropierea orașului Rădăuți, primind la botez numele Dumitru. Fiind trimis să învețe carte la Mănăstirea Bogdana din Rădăuți, a dovedit chemare pentru viața călugărească, intrând în monahism, la vârsta de șaisprezece ani. Ulterior, a plecat la Schitul Laura de pe valea Putnei, unde, conform tradiției, l-a avut drept călăuzitor duhovnicesc chiar pe Cuviosul Leontie de la Rădăuți.

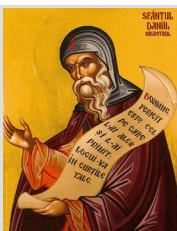
De la Schitul Laura, Cuviosul Daniil s-a retras în munte, pe o stâncă de pe malul pârâului Vițeu. Faima lui s-a răspândit cu timpul din ce în ce mai mult, la el venind numeroși doritori de viață și călăuzire duhovnicească. Renumele său l-a făcut cunoscut chiar până la curtea domnească de la Suceava, unde stăpânea binecredinciosul voievod Ștefan cel Mare. Potrivit tradiției, Domnitorul venea de multe ori să ceară sfătuire de la Cuviosul Daniil. Se spune că el l-a îndemnat pe vrednicul voievod să întemeieze Mănăstirea Putna (sfinită în anul 1470), arătându-i și locul cel mai potrivit pentru ctitoria sa. Tot tradiția spune că, iubitor de liniște și singurătate, dar și ca să nu fie silit să primească tronul mitropolitan al Moldovei

după mutarea la cele veșnice a Mitropolitului Teoctist I (1452-1477), Sfântul Daniil și-a părăsit chilia de lângă noua Mănăstire Putna, retrăgându-se într-un loc singuratic de pe malul pârâului Voroneț.

Viețuind aici în nevoițe aspre și rugăciune, a primit de la Dumnezeu darul vindecărilor, al alungării demonilor, precum și cel al sfătuirii duhovnicești și al alinării celor în suferință. Astfel, și aici sfântul a fost înconjurat de ucenicii care îi căutau sfaturile și îndrumarea spirituală. Ca părinte duhovnicesc al multor ucenici, se consideră că Sfântul Daniil a stat la baza unei înnoiri isihaste a monahismului din Moldova.

În anul 1488, în apropierea locului unde se nevoia Cuviosul Daniil, binecredinciosul voievod Ștefan cel Mare a dispus întemeierea unei noi mănăstiri, viitoarea Mănăstire Voroneț, care avea să fie construită în numai câteva luni. Conform tradiției, Cuviosul Daniil a devenit apoi primul egumen al noii mănăstirii, povățuind obștea înfloritoare a acesteia vreme de zece ani.

Nu se cunoaște data la care Cuvios Daniil a trecut la Domnul. El a fost înmormântat în pronaosul Mănăstirii Voroneț, în partea de sud, iar Biserica îl prăznuiește în data de 18 decembrie.

Slujire arhierească de Ziua Națională a României

Cu prilejul Zilei Naționale a României, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Irineu a celebrat Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în Catedrala *Reîntregirii* din Cetatea Marii Uniri, după care a oficiat slujba de *Te-Deum* pe esplanada din fața acestui edificiu eclesial – simbol al neamului nostru românesc. Cu multă bucurie în suflet, dar și cu emoție sfântă, numeroși credincioși din toate colțurile țării și de peste granițele acesteia au luat parte la sfintele slujbe, aducând mulțumire lui Dumnezeu pentru toate binefacerile revărsate asupra poporului român, de-a lungul timpului.

Cu această ocazie aniversară, Părintele Arhiepiscop Irineu a adresat

un vibrant cuvânt românilor sosiți la Alba Iulia. În finalul cuvântării sale, Înaltpreasfinția Sa a spus: „Sufletul neamului nostru a fost prigonit, prins și judecat la moarte pe cruce. Drumul crucii spre Golgota a fost greu, iar răstignirea noastră între tâlhari a fost chinuitoare și rușinoasă. Acest suflet a fost îngropat în bezna temnițelor umede. Dar, cu toate acestea, puterile neamului românesc n-au putut fi zdrobite pentru totdeauna. După secole, vine uraganul ce risipește minciuna și omoară nelegiuirea, făcând să învie dreptatea și libertatea. S-a cutremurat pământul românesc al Transilvaniei, catapeteasma împărățiilor a crăpat, porțile iadului s-au zdrobit, sufletul neamului a înviat în strălucire

dumnezeiască, iar păzitorii temnițelor au orbit de puterea luminii. Aceasta s-a petrecut la 1 decembrie 1918, ziua biruinței noastre veșnice, înfăptuirea României Mari.

Se cuvine să fim recunoscători Bunului Dumnezeu, Care ne-a așezat aici, în acest paradis etnic. Suntem singurii care, de două mii de ani, nu ne-am clintit și toți vecinii noștri ne-au găsit în aceste ținuturi. Suntem singurii care nu ne-am inventat și n-am împrumutat credința, ci Dumnezeu ne-a plămădit ca popor creștin, trimițându-l pe pământul Daciei pe Sfântul Apostol Andrei. Istoria milenară ne-a arătat că toți aceia care, indecent, aventuros sau circumstanțial, au încercat să maculeze, licențios, destinul acestui popor, au plătit, mai curând sau mai târziu, ireconciliabil, tragic și inexorabil. La această sărbătoare națională, să-I mulțumim Celui-Preaînalt în biserici și mănăstiri, pentru modul providențial în care a lucrat în sânul Neamului românesc. Datori suntem să ne ridicăm la acea simțire înaltă care a însoțit pe bravii noștri înaintași ce ne-au lăsat o scumpă moștenire: România întregită”.

Pr. Oliviu Botoi

Festival coral în protopopiatul Aiud

Ziua de duminică, 3 decembrie a.c., a fost una deosebită pentru comunitatea culturală aiudeană. În această zi a debutat festivalul coral care poartă numele marii personalități din această localitate, dirijorul Dorin Pop, profesor universitar la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, de la a cărui naștere s-au împlinit anul acesta 100 de ani.

Festivalul coral aiudean s-a dovedit a fi un eveniment cultural și artistic deosebit, care și-a propus să cinstească memoria și activitatea de excepție a profesorului Dorin Pop și să prezinte lumii moștenirea sa artistică. Primul din cei trei copii ai familiei preotului Iosif Pop (cel dintâi protopop

de la Aiud), Dorin Pop a efectuat studii de specialitate la Cluj-Napoca, Timișoara și București, pentru ca, începând cu anul 1951, pentru o perioadă de două decenii să ocupe o catedră la Conservatorul din Cluj-Napoca. Între anii 1968-1972, a fost decanul Facultății de Compoziție, Dirijat și Pedagogie. A trecut la cele veșnice la data de 15 octombrie 1985.

În cadrul primei ediții a festivalului în cinstea eruditului dascăl, desfășurată la Căminul cultural din localitatea Ciurbrud, au evoluat patru formații corale. Onoarea de a deschide evenimentul cultural a revenit Corului „Sacerdotes Domini” al protopopiatului Aiud, care a încălzit inimile

celor prezenți cu frumoase colinde românești și care a fost apreciat pentru evoluția artistică. Alături de corul preoților din protopopiatul Aiud au intrat pe scenă Corul „Astra” din Câmpia Turzii, Corul „Doruleț” din Ocna Mureș, iar la final, invitatul special, Corul „Cappella Transylvanica” al Academiei de Muzică din Cluj-Napoca, dirijat de Prof. dr. Cornel Groza, a încântat auditoriul cu o serie de compoziții inedite.

Pentru toți cei prezenți a fost o după-amiază deosebită, o încântare a inimii și un act de suflet, care se dorește a fi perpetuat în anii următori.

Pr. Ioan Bogdan

Evenimentul social-filantropic „Bucuria darului”, ediția a VIII-a

Asociația Filantropia Ortodoxă, în colaborare cu Direcția de Asistență Socială din cadrul Primăriei municipiului Alba Iulia, a organizat vineri, 8 decembrie a.c., spectacolul „Bucuria Darului”, prin care a fost sărbătorită „Ziua Internațională a Persoanelor cu Handicap”. Evenimentul a ajuns la cea de-a VIII-a ediție și s-a desfășurat la Casa de Cultură a Studenților din orașul Marii Uniri.

Programul a cuprins colinde în interpretarea corului Centrului de servicii acordate în comunitate

„Sfântul Meletie” din Alba Iulia, format din persoane cu deficiențe de auz și de vorbire și persoane cu handicap. În continuare, tinerii Asociației Naționale a Surzilor din România, filiala Alba, au încântat audiența cu un moment coregrafic de pantomimă intitulat „Clovnul”, iar beneficiarii Centrului de Recuperare Neuropsihică Galda, cu bucurie în suflet, au interpretat câteva colinde.

Invitați în cadrul spectacolului au fost corul Seminarului Teologic Ortodox „Sfântul Simion Ștefan”, dirijat de către părintele profesor

Nicolae Topârcean, corul de copii „Sfânta Ecaterina” din Alba Iulia, condus de către doamna Tabita Botoi, și grupul „Primavera”, coordonat de doamna profesoară Marinela Popa.

Pe parcursul evenimentului, în holul Casei de Cultură a Studenților, a avut loc o expoziție de obiecte și decorațiuni de Crăciun, confecționate de persoanele cu dizabilități, beneficiare ale Centrului „Sfântul Meletie”. La final, în duhul bucuriei ce caracterizează această perioadă premergătoare Nașterii Domnului, au fost oferite cadouri pentru aproximativ 250 persoane cu handicap.

Asociația Filantropia Ortodoxă Alba Iulia organizează an de an acest eveniment, pentru a sensibiliza comunitatea locală în vederea integrării persoanelor cu dizabilități în fiecare aspect al vieții sociale, culturale și spirituale, precum și pentru a evidenția abilitățile și aptitudinile acestora.

As. soc. Alexandra Aloman

TRADIȚII ROMÂNEȘTI ÎN LUNA DECEMBRIE

» continuare în pag. 5

Sărbători păgâne care au influențat obiceiurile și tradițiile românești ale Crăciunului

Obiceiurile și tradițiile românești, mai ales cele din mediul rural, legate de sărbătorile de iarnă reprezintă o sinteză a mai multor culturi și influențe care au pătruns pe teritoriul țării noastre concomitent cu începutul formării poporului român. Influențele primare, bineînțelese, au fost cele de factură romană și geto-dacă, dar, cu timpul, poporul nostru și-a format un întreg corpus de tradiții și obiceiuri specifice, care, din păcate, au început să fie date uitării.

Tradiția românească legată de sărbătoarea Crăciunului este strâns legată de trei mari sărbători romane: *Saturnaliile*, *Larentalia* și *Compitalia*. Unii specialiști în etnografie și folclor sunt de părere că sărbătoarea Saturnaliilor ar putea fi considerată chiar strămoșul direct al

sărbătorii Crăciunului de astăzi. Însă, și la romani, aceste sărbători erau precedate de o perioadă de aproximativ 3 săptămâni în care se făceau pregătirile de iarnă (25 noiembrie – 17 decembrie), numită *Brumalia*. În spațiul geto-dac, sensul roman al *Brumaliei* avea să fie sever modificat, totul căpătând un aspect local, fiind introduse anumite ritualuri destinate lupului, animal sacru pentru geto-daci.

Saturnalia, care succeda *Brumalia*, era considerată cea mai veselă sărbătoare romană, iar activitățile întreprinse cu ocazia acesteia se desfășurau pe o perioadă de o săptămână (17-23 decembrie). Aproape toate ritualurile din această perioadă erau închinare zeului semănăturilor, *Saturn*, și soției acestuia, *Ops*, care simboliza rodnicia pământului.

LUNA DECEMBRIE ÎN ISTORIE

1 decembrie 1918: A fost convocată Marea Adunare Națională a Românilor de la Alba Iulia;

4 decembrie 1864: Alexandru Ioan Cuza a promulgat *Codul civil*, alcătuit după modelul *Codului napoleonian* și al *Codului civil italian*, având la bază și unele prevederi din vechiul drept roman;

14 decembrie 1467: Armata comandată de Ștefan cel Mare a incendiat orașul Baia din Moldova și i-a atacat pe invadatorii maghiari;

17 decembrie 1863: În Principatele Unite ale Moldovei și Valahiei a fost votată „Legea secularizării averilor mănăstirești”;

22 decembrie 1927: A fost înființată Societatea de Difuziune Radiofonică din România;

24 decembrie 1918: Regele Ferdinand I al României a emis Decretul-lege de unire a Transilvaniei cu vechea Românie și Decretul-lege de organizare provizorie a Transilvaniei;

31 decembrie 1925: În România, Consiliul de coroană a ratificat renunțarea prințului Carol la succesiunea tronului în favoarea fiului său Mihai.

Museikon și-a deschis porțile pentru vizitatori

În seara pomenirii Sfântului Apostol Andrei, cel întâi chemat, ocrotitorul României, și cu o zi înainte de Ziua Națională, în Cetatea Marii Uniri, Muzeul de icoană și carte vechi, *Museikon*, și-a deschis oficial porțile pentru publicul iubitor de artă și de frumos, pentru vizitatorii pelerini de pretutindeni. Evenimentul s-a bucurat de prezența Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, și a reprezentanților instituțiilor partenere din acest proiect: domnul Ion Dumitrel, Președintele Consiliului Județean Alba, domnul Gabriel Rustoiu, Director al Muzeului Național al Unirii, autorități locale și centrale, directori de muzee din țară, profesori și critici de artă, precum și numeroși invitați.

Într-un climat nou, la standardele cele mai înalte ale muzeologiei, *Museikon*, sau noul muzeu al icoanei și al cărții vechi, va oferi tuturor celor care îi trec pragul posibilitatea să admire comorile nestemate ale spiritualității transilvănene, celor mici ocazia de a picta pe sticlă o icoană sau de a imprima pe hârtie un text în limba română cu caractere chirilice, iar studenților și cercetătorilor prilejul de a vedea și cerceta file din istoria necunoscută a cărților vechi și a icoanelor pe lemn și pe sticlă. Acest nou și inedit spațiu muzeal cuprinde o impresionantă colecție de patrimoniu însumând aproximativ 5000 de obiecte.

După ce domnul Gabriel Rustoiu le-a înmănat Înaltpreasfințitului Părinte Irineu și domnului Ion Du-

mitrel primele bilete de vizitare ale muzeului, doamna muzeograf Ana Dumitran, sufletul acestui vis devenit realitate, a realizat un prim ghidaj oaspeților, conducându-i în lumea istoriei, începând de la romani, care și-au lăsat amprenta în acest spațiu prin latura vestică a Castrului roman al Legiunii a XIII-a Gemina, apoi prin tiparnițele care au scos la lumină cărți nestemate și terminând cu chipurile zugrăvite cu măiestrie de meșterii iconari din centrele Transilvaniei, dar și din afara arcului carpatin.

Apoi, fiecare reprezentat al celor 4 parteneri a subliniat rolul ineditului muzeu în aceste locuri încărcate de spiritualitate și cultură, iar directorul Muzeului Național al Unirii, domnul Gabriel Rustoiu, a oferit celor care s-au implicat în buna desfășurare și organizare a acestui spațiu muzeal câte o medalie inscripționată cu numele *Museikon*. Părintele Arhiepiscop Irineu le-a mulțumit și i-a felicitat pe cei care s-au implicat în realizarea acestui proiect. Totodată, Înaltpreasfinția Sa a rostit un frumos cuvânt despre importanța unui asemenea spațiu pentru istoria și spiritualitatea neamului nostru.

 Pr. Bogdan Avram

Conferință duhovnicească la Sebeș

Duminică, 3 decembrie a.c., cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, la Centrul cultural „Lucian Blaga” din municipiul Sebeș a avut loc conferința duhovnicească „Cultură și mântuire – de la cuvinte la Cuvânt”, susținută de către Pr. conf. dr. Constantin Necula, profesor la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Sfântul Andrei Șaguna” din Sibiu.

A fost o întâlnire de suflet la care au participat peste cinci sute de persoane, adulți și tineri, cărora părintele le-a vorbit deschis și jovial, întru desfătarea minții și spre bucuria inimii. După prelegerea susținută de distinsul invitat, a urmat un dialog cu cei prezenți, în cadrul căruia acestora li s-au oferit răspunsuri pertinente la preocupările sufletești. La final, a fost interpretat colindul „Coborât-a, coborât”.

Evenimentul a fost organizat de Parohia Ortodoxă Sebeș VII, cu sprijinul Primăriei și al Consiliului local Sebeș, care prin intermediul managerului cultural, doamna Nadia Mitrea, au oferit cu generozitate sala mare a Centrului de cultură și logistica necesară, precum și de suportul generos al unor inimoși donatori privați.

De asemenea, cei prezenți au putut admira în foaiul Centrului cultural icoane pe sticlă realizate de elevii participanți la atelierul de pictură, conduși de doamna profesoară de Religie Dana Mihălțan. Activitatea, organizată de Grupul de Inițiativă pentru Tineret al Protopopiatului Ortodox Român Sebeș, s-a înscris în tematica *Anului omagial al sfintelor icoane, al iconarilor și al pictorilor bisericești*.

 Pr. Ovidiu Popa

Concerte tradiționale de colinde în localitățile mureșene Luduș și Târnăveni

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, Protopopiatul Ortodox Luduș, în colaborare cu Primăria și Centrul cultural „Pompeiu Hărășteanu” din localitate, a organizat vineri, 8 decembrie a.c., concertul de colinde „Începem a colinda”, moderat de către domnul Mihai Nașca. Evenimentul de înaltă ținută artistică s-a desfășurat în sala mare a Centrului cultural Luduș și a fost susținut de Oana Bozga-Pintea și de părintele Marius Ciprian Pop, acompaniați de instrumentiștii conduși de Florin Rupa, și Corala „Armonia” din Constanța. În prezența a peste cinci sute de ludușeni, interpreți au oferit momente lirice inedite, atât din repertoriul românesc, cât și din cel internațional.

De asemenea, duminică, 10 decembrie a.c., la biserica „Sfinții

Apostoli Petru și Pavel” a parohiei Luduș II, după oficierea Sfintei Liturghii de către părintele protopop Lucian Voșloban împreună cu părintele Constantin Savu, cu părintele Mihai Cercel de la parohia Luduș I și cu părintele Daniel Camără de la parohia Sărmașu, dreptmăritorii creștini prezenți au avut parte de un recital de colinde susținut de Corul „Te Deum Adoramus” al Protopopiatului Ortodox Luduș.

În aceeași zi binecuvântată, locuitorii municipiului Târnăveni s-au bucurat de tradiționalul concert de colinde și obiceiuri de Crăciun „Florile Dalbe”. Evenimentul a fost moderat de către domnul Ioan Burdulea și a avut loc la Centrul cultural „Mihai Eminescu” din localitate. Vestea Nașterii Domnului a fost transmisă prin emoționantele colinde de numeroase corale, gru-

puri vocale și interpreți: Corul „Sacra Armonia” al Protopopiatului Ortodox Târnăveni, Grupul vocal „Mureșencele” alcătuit din interpretele Dorina Oprea, Leontina Pop, Dorina Grad și Maria Săntean Faghiaura, soții Mihaela și Ciprian Istrate, Grupurile vocale „Stejarul” și „Flori de Nalbă” din Daneș, Junii Cetății din Rupea, Grupul vocal „Cununița” format din tinerii talentați Iulia Maier, Raluca Focșan Bogătean, Larisa Man și Alfred Garduli, Corul parohiei Adămuș, Ansamblul „Coronița” din Solovăstru și Grupul folcloric bărbătesc condus de Andrei Romanica. Concertul a fost realizat de Protopopiatul Ortodox Târnăveni, în colaborare cu Primăria municipiului Târnăveni și cu Societatea de televiziune Tv-AS.

 Dorin Grama

✧ Evenimente

Momente de bucurie în parohia Cristești I, protopopiatul Târgu-Mureș

Duminică, 3 decembrie a.c., credincioșii din parohia Cristești I au petrecut momente de înălțare duhovnicească și de bucurie a comuniunii în biserică ce poartă hramul „Sfântul Ierarh Nicolae” din centrul localității. Evenimentele au debutat cu oficierea Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii, după care părintele Oliviu Botoi, Consilier cultural al Arhiepiscopiei Alba Iuliei, a susținut omilia intitulată *Sfântul Nicolae, chip al vederii duhovnicești asupra lumii*.

În cuvântul rostit, preacernicia sa a subliniat importanța vederii duhovnicești pe care suntem datori să o dobândim fiecare dintre noi. Pornind de la pasajul evanghelic al vindecării orbului din Ierihon, ilustrând prin aspecte concrete ale vieții de zi cu zi, părintele consilier a sădit în sufletele credincioșilor ingredientele necesare pentru dezvoltarea unui discernământ spiritual, a unei observații oneste și a unei vederi lipsite de prejudecăți pătimase. Exemplul elocvent în

acest sens ni-l oferă Sfântul Nicolae prin întreaga sa viață și, în chip deosebit, prin ajutorul pe care l-a oferit, conform tradiției, tatălui celor trei fete care nu își puteau realiza un viitor din cauza neajunsurilor materiale. Misiunea și vocația Sfântului ocrotitor al copiilor și al mamelor este una profetică, ținând seama de contextul dificil prin care trece familia în epoca postmodernă.

După sfânta slujbă, a urmat un frumos concert de colinde autentice, susținut de către mai mulți interpreți de muzică populară de pe plaiurile mureșene. Pentru comunitatea enoriașilor din Cristești, această duminică a reprezentat o zi binecuvântată în care au anticipat prăznuirea patronului spiritual al parohiei, Sfântul Ierarh Nicolae, făcătorul de minuni. După momentele de laudă aduse lui Dumnezeu și Sfinților Săi, copiii din localitate au primit daruri, iar credincioșilor le-au fost oferite cărțile și icoane.

 Pr. Răzvan Enache

Prăznuirea Sfântului Ierarh Nicolae în parohia Roșia de Secaș, protopopiatul Blaj

Sărbătoarea Sfântului Ierarh Nicolae reprezintă o zi de mare bucurie pentru credincioșii parohiei Roșia de Secaș, protopopiatul Blaj, întrucât blândul ierarh al Mirelor Lichiei este atât ocrotitorul bisericii parohiale, cât și al Centrului de zi pentru copii și al Așezământului social de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice, din aceeași localitate.

Programul sărbătorii a început în ajunul zilei de prăznuire a Sfântului Nicolae, prin săvârșirea Vecerniei cu Litie, și a continuat în următoarea zi, cu săvârșirea Sfintei Liturghii, la care au participat și o parte dintre elevii Școlii Gimnaziale din localitate, însoțiți de profesorul de religie și de alte cadre didactice. La finalul Sfintei Liturghii, aceștia au susținut un program de colinde, fiind răsplătiți cu daruri. Bucuria a continuat în după-amiaza aceleiași zile, cu săvârșirea Tainei Sfântului Maslu, la care a participat un sobor de preoți și un număr mare de credincioși și copii.

Sărbătoarea a fost încununată de un concert de colinde susținut de grupul de preoți și studenți în teologie prezenți la praznic, de corul Comitetului de femei al parohiei și de copii

Centrului de zi. La final, toți cei prezenți s-au bucurat de o agapă creștinească, iar bucuria celor mici a fost marcată prin primirea de daruri din partea blândului Moș Nicolae.

Așezământul social „Sfântul Ierarh Nicolae”, care funcționează în cadrul parohiei noastre, oferă două servicii: Centrul de zi pentru copii și Serviciul socio-medical de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice. Centrul de zi pentru copii a fost înființat în anul 2004 și are menirea de a oferi sprijin în efectuarea temelor, masă caldă și gustare, consiliere socială, psihologică și pastorală, servicii educative și de socializare. Serviciul de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice a fost înființat în anul 2008, și are în prezent un număr de 13 de beneficiari. Scopul acestui serviciu social este de a veni în sprijinul persoanelor de vârstă a III-a, singure, bolnave și sărace, aflate în stare de semi-dependență.

Astfel de evenimente sunt binevenite în parohia noastră, oferind fericite prilejuri de comuniune în rugăciune atât pentru cei mari, cât și pentru copii.

 Pr. Nicolae Bâldea

» continuare din pag. 1

Pastorală la Nașterea Domnului

Răscumpărătorul nostru dumnezeiesc nu este o entitate ascunsă în ceruri, un Mare Anonim Care a părăsit lumea oamenilor lăsând-o pradă valurilor secularizante. „Împăratul veacurilor” (I Tim. 1, 17), șezător pe tronul slavei eterne, comunică energiile Sale, iar omul se deschide pentru primirea lor, într-un urcuș duhovnicesc. Iisus Hristos, „Cuvântul făcut trup” (cf. In. 1, 14), ne animă în permanență ca Unul Care „este Același ieri și astăzi și în veci” (Evr. 13, 8). Domnul are puterea de a da viață, de a aduce speranță acolo unde este deznadejde, de a infuza bucurie în sufletele părăsite și iubire acolo unde sărăcia spirituală pustiește viața și dorul de mântuire. Acesta este Emanuel, aflat într-o uimitoare solidaritate cu întreaga omenire răscumpărată.

Iubiți credincioși,

Trăim vremuri marcate de haos și nesiguranță, în care peste tot se răspândește eroarea ateismului teoretic și practic și se ridică noi idoli, în fața cărora omenirea

se prosternă în adorație: plăcerea, banii, orgoliul, necurăția, prestigiul și sacrilegiul. Violența se răspândește tot mai mult, egoismul face dure inimile oamenilor, ura se dezlănțuie ca un foc mistuitor, iar războaiele se înmulțesc îngrijorător. Din cauza păcatului tolerat și chiar declarat legitim, neliniștea biciuiește societatea, iar oamenii se simt orfani. Schimbările prin care trece lumea, indiferent de natura lor, nu pot anula vocația filială a omului și puterea transfiguratoare a lui Hristos Care ne spune: „Eu sunt Alfa și Omega, Cel Dintâi și Cel de pe Urmă, Începutul și Sfârșitul” (Apoc. 22, 13).

Cei care conduc temporar destinul popoarelor trebuie să înțeleagă clar că numai în Hristos avem viitor durabil și șansa păcii pe acest pământ, fiindcă „dacă n-ar păzi Domnul cetatea, în zadar ar priveghea cel ce o păzește” (Ps. 126, 1). Alianțele economice, politice, militare și de securitate nu ajută mult timp, dacă Hristos este alungat din viețile noastre și din țările Europei creștine. Recunoscându-L pe El ca Izvor al bineului și al prosperității, ca Suveran al lumii mântuite, Biserica grăiește astăzi, ca oarecând profetul Isaia: „Cu noi este Dumnezeu, înțelegi, neamuri, și vă plecați; cei puternici, plecați-vă!” (Is. 8, 9). Fie ca veșnicul Emanuel, născut în Betleem, să ne dăruiască tuturor lumina harului Său și bucuria prezenței Sale!

Al vostru către Hristos-Domnul rugător,

† IRINEU
Arhiepiscop al Alba Iuliei

Părintele Alexandru Pop, păstor de suflete și ctitor de biserici

Vorbind despre marea misiune a preoției, un gânditor francez spunea că preotul „este al tuturor, chemat ca martor, ca sfătuitor, ori ca reprezentant în toate actele mai solemne ale vieții, un om care prin starea lui este mângâietorul tuturor, și care nefiind de nicio treaptă socială ține deopotrivă de toate clasele”.

Un asemenea om a fost părintele Alexandru Pop din parohia Urisiu, unde a slujit cu dăruire, dragoste, credință și devotament, împlinind un adevărat apostolat social creștin. A văzut lumina zilei la data de 6 octombrie 1948, din părinții Ioan și Silvia, o familie de buni creștini din comuna Fărăgău, județul Mureș, fiind al patrulea din cei 9 frați. Școala generală a urmat-o în satul natal, după care, din dorința de a-și câștiga pâinea prin propriile forțe, a frecventat Școala de construcții din Târgu-Mureș, la terminarea căreia, în 1965, s-a angajat la Trustul de Construcții Montaj, lotul Reghin. În perioada 1968-1969 a fost încorporat în armată. Un îndemn lăuntric îi spunea că trebuie să se înalțe în starea lui spirituală, așa că în 1971 s-a înscris la Seminarul Teologic Special Curtea de Argeș, pe care l-a absolvit în anul 1974. Tot în acel an, s-a căsătorit cu tânăra Maria, educatoare în Miceștii de Câmpie, județul Bistrița-Năsăud, iar doi ani mai târziu, Dumnezeu i-a învrednicit de nașterea fiicei Maria Teodora, actualmente absolventă a Universității „Babeș Bolyai” Cluj-Napoca.

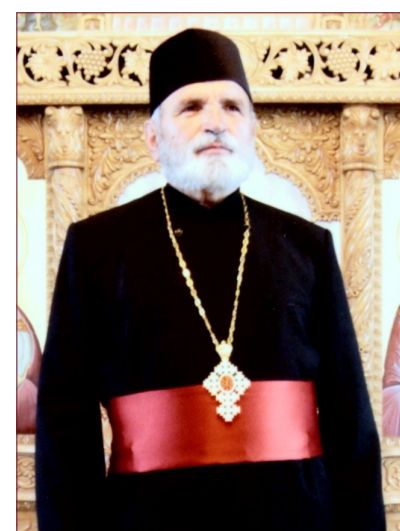
În data de 9 februarie 1975 a fost hirotonit diacon de către Preasfințitul Emilian, pe atunci Episcop-vicar la Sibiu, iar după o săptămână, în data de 16 februarie,

a fost hirotonit preot pe seama parohiei Urisiu de Sus cu filia Urisiu de Jos, din protopopiatul Reghin, de către vrednicul de pomenire Mitropolit Nicolae Mladin. Aici a găsit două biserici de lemn, monumente istorice și de artă, și foarte multe obiecte de cult cu valoare de patrimoniu național. Dorința de instruire l-a determinat ca în perioada 1979-1981 să își completeze studiile, urmând cursurile Seminarului Teologic Cluj-Napoca, obținând diploma de absolvire.

Din dorința de a vedea în parohie și filie câte o biserică din zid, trainică, în data de 16 aprilie 1996, a pus piatra de temelie pentru biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Urisiu de Jos, pe care, cu ajutorul lui Dumnezeu, a construit-o în doar patru ani. În anul 2005 a avut loc sfințirea acesteia, iar părintele Alexandru a primit rangul de *iconom-stavrofor*. În anul 2002, a început lucrările pentru noua biserică din Urisiu de Sus, cu hramul „Înălțarea Domnului”, care a fost sfințită șase ani mai târziu, iar munca părintelui ctitor a fost răsplătită cu cea mai înaltă distincție pentru preoții de mir: *Crucea patriarhală*.

Cele două biserici construite de părintele Alexandru Pop sunt adevărate catedrale înzestrate cu veșmântul picturii în tehnica *fresco*, cu mobilier, încălzire centrală, sonorizare și toate cele necesare cultului divin, iar bisericile de lemn sunt îngrijite și în stare de funcționare.

La slujbe a introdus cântarea în comun după melodii uniformizate. În fiecare sat a format câte un cor al bisericii și au fost susținute concerte de pricesne și de colinde la sărbătorile mari din timpul anului, unele ediții fiind televizate. Timp de 27

de ani, neobositul părinte a predat religia în cele două școli din localitățile Urisiu de Jos și Urisiu de Sus, pregătind din punct de vedere intelectual și duhovnicesc numeroase generații de copii.

La data de 1 iunie 2016, părintele Alexandru Pop s-a pensionat, după o perioadă de peste 41 de ani în slujba lui Dumnezeu și a oamenilor în Biserică și după 27 de ani de prezență neîntreruptă în școală, printre cei mici. S-a retras cu demnitate la pensie, aducând neconținut mulțumire lui Dumnezeu Care i-a vegheat pașii, părinților săi Ioan și Silvia, din lumea celor drepte, care l-au adus pe lume, tuturor profesorilor care au contribuit la formarea sa și Înălților ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române.

După toată lupta de zidire sufletească și materială și de apărare a Sfintei Biserici, poate spune cu mâna pe inimă: „lupta cea bună m-am luptat, calea am urmat și credința am păzit” (II Tim. 4, 7).

✧ Pr. Valentin Vârva

„Irodașii” de pe Valea Mureșului – actori populari în drama omului surprins în neputința de a-L primi pe Hristos

Pe Valea Mureșului, în numeroase localități, se cunosc patru obiceiuri legate de sărbătoarea Nașterii Mântuitorului Iisus Hristos: *Steaua și Viflaimul*, *Irodul*, *Turca* și *Duba*. Aceste obiceiuri se pierd în negura timpului, în perioada veche a creștinismului, în care oamenii au păstrat „predaniile” moștenite direct de la Hristos, prin Sfinții Apostoli. Înțelepciunea populară a creat colindele în mod autentic, păstrând adevărul faptelor petrecute la Nașterea Mântuitorului.

„Irodașii” sunt tineri cu vârstă cuprinse între paisprezece și optsprezece ani, îmbrăcați în costume populare, la care se mai adaugă și alte piese vestimentare. Aceștia pleacă în seara de Ajun de la prima casă din fața Căminului cultural, după

care intră în curtea sătenilor, fiind grupați câte doi, cu protagonistul vestimentat în preot, în ritmul jocului irodului, bucurându-se de acompaniamentul unui fluieraș. Jocul este însoțit de strigături. La ușa gazdei se cântă Troparul Nașterii, iar în casă începe dialogul propriu-zis între colindători, dialog care se poartă între: Cătană (soldat), Irod (împăratul), Crai (regi din Persia): Voltezar, Gașpar, Milord, și preotul (Părintele Miheea).

Sceneta este construită pe fundamentul biblic al Evangheliilor, în care se prezintă istoria Nașterii Mântuitorului. Prima replică a Cătanei cuprinde textul biblic transpus în versurile populare: „Ah, puternice-mpărate,/ Să trăiești cu sănătate!/ Trei crai de la răsărit/ În mare grabă au venit/ Și pe cine întâlnesc în cale întreabă:/ - Nu știți unde și-n ce parte/ S-a născut împăratul cel fără de moarte?”. Urmând textul biblic, creatorul popular pune în gura lui Irod următoarele cuvinte: „Mergi și caută-i și întreabă-i/ De unde vin?/ Și le spune să-și ia voie bună/ De pe acest pământ!/. Dincolo de faptul istoric care surprinde în scenetă evenimentele care au avut loc în Betleem la Nașterea Mântuitorului, *Irodul* este o creație populară în care se surprinde cât mai exact drama omului care se împotrivește primirii lui Hristos. Sceneta intră în substra-

tul teologic al Evangheliei Nașterii Mântuitorului, încercând să scoată în evidență neputința omului de a accede la Dumnezeu din cauza păcatului. Tulburarea lui Irod surprinsă atât în textul biblic, cât și în replica personajului, în plan istoric exprimă teama împăratului de a nu i se lua împărăția, iar în plan duhovnicesc tulburarea este expresia omului care se teme de Domnul, care în ordinea lui firească este deranjat de posibila apariție a lui Dumnezeu Care l-ar scoate din confortul lui, din lumea care pentru el este bună. Replica lui Irod: „Pe mine mă ia mirare/ de-a ta mare cuvântare!/ Ce-mpărat poate să fie/ Într-a mea împărăție?/ Că-mpărat în ținutul meu/ Nu e altul decât eu!”, ne trimite cu gândul la omul împătimit care a devenit propriul său stăpân și împărat în împărăția morții patimilor. Versurile cuprind ideea exprimată de către demonizatul din ținutul Gherghesenilor: „Ce ai cu mine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu Celui Preaînalt? Rogu-Te nu mă chinui” (Lc. 8, 28). Apariția lui Hristos este tulburătoare pentru omul căzut în păcat. Omul nu se lasă dus din ținutul patimilor, nu se lasă scos din groapa fărădelegii, nu poate fi făcut să înțeleagă că Împăratul nu vine să-i ia împărăția, ci vine să-i dăruiască o Împărăție. Hristos-Dumnezeu aduce Împărăția cerurilor, Împărăția veșnică a nemuririi, în care omul nu

mai este propriul său stăpân care se limitează la lumea lui egoistă, ci este fiu al Împăratului universului, ieșind din limitele străme ale eului.

Textele următoare din Evanghelie sunt surprinse în versurile scenei: „Eu voi face adunare/ De preoți învățați tare... Miheea, nu știi unde și-n ce parte s-a născut împăratul cel fără de moarte?”. Apoi, este respectat traseul evanghelic până la porunca lui Irod de a ucide toți pruncii de la doi ani în jos, aflați în Betleem. Măsurile lui Irod sunt măsurile extreme pe care le ia omul îndepărtat de Dumnezeu, care nu dorește să-L primească. Această scenetă populară surprinde foarte bine îndârjirea omului, împietrirea lui, afundarea lui în moartea păcatului, în întuneric, în deșertăciune. Este atât de jalnică starea omului căzut în păcat, încât creatorul popular recurge la inserarea unei rugăciuni disperate înălțate spre Dumnezeu de unul dintre Crai, pentru luminarea lui Irod: „O, Înaltă Ființă/ Cerescule Părinte!/ Fă-l din inimă să creadă/ Că el dacă nu va crede,/ Foc și fulger va trimite/ Din cer pe Irod să-l ardă,/ În Hristos să-l faci să creadă!”. Poetul popular prevede urmările necredinței și ale împietririi. Irod al Iudeii este Irod al tuturor timpurilor care rămâne închis în sine, împărat peste împărăția morții din sufletul său, incapabil să vadă dincolo, limitat de orbirea pă-

catului. Nu-i primește pe mărturisitorii lui Hristos, ba se înfurie și îi amenință: „O, crai fără minte/ Fugi acuma dinainte/ Să nu iau sabia-n mână/ Că te fac praf și țărână!”. Urmând înțelepciunea populară, la astfel de amenințări, craii rostesc o imprecăție: „Foc din cer să se coboare/ Și pe tine să te-omoare!/ De copii să n-ai noroc,/ Toți bine să-ți ardă-n foc!/ Că ai vrut în lume rău,/ Las pe bunul Dumnezeu”.

Tezaur al literaturii populare și al tradiției transmise de veacuri și păstrate cu sfințenie, obiceiul *Irodului* surprinde în textul său folcloric adevăruri teologice fundamentale. Nu întâmplător *Irodul* este un obicei al sărbătorii Nașterii Domnului. Hristos Care se naște trebuie să schimbe inimile asemănătoare celei a lui Irod. Vestea Bună a Nașterii nu este surprinsă atât de mult ca în colinde, dar poate fi zărită și descoperită în profunzimea textului vestea bună a nașterii omului nou, a celui pentru care S-a născut Hristos. Omul închis în sine se poate deschide spre Hristos primind viața veșnică sau Îl poate respinge pe Hristos precum Irod, primind blestemul pe care îl rostesc cei trei Crai. Caracterul moralizator al scenei este specific înțelepciunii populare în care s-au păstrat nealterate credința și învățătura lui Hristos.

✧ Prof. Ioana Ivan

Răspunsul Bisericii la întrebările societății

Câte zile trebuie să postească creștinii înainte de Dumnezeiasca Împărtășanie? Pot să primească Sfânta Euharistie fără postire?

Pentru a se împărtăși cu Trupul și Sângele Domnului cu vrednicie, omul credincios, pe cât este cu putință, desigur că are nevoie de o pregătire specială. Sfântul Apostol Pavel menționează consecințele unei apropieri lipsite de vrednicie de Masa Stăpânului (I Cor. 11, 27-32). Din pricina acesteia vin bolile, moartea și alte pedepse asupra oamenilor care se împărtășesc cu nevrednicie, „...căci cel ce mănâncă și bea cu nevrednicie, osândă lui își mănâncă și bea, nesocotind Trupul Domnului”. Și Apostolul recomandă ca cel care urmează să se împărtășească să se cerceteze mai întâi pe sine și după aceea să se apropie: „Să se cerceteze omul pe sine și astfel să mănânce din pâine și să bea din potir... Căci, dacă ne cercetăm pe noi înșine, nu vom fi judecați”.

În ce constă cercetarea și discernământul acesta? Apostolul Pavel nu ne spune, dar, din practica Bisericii acelei epoci, reiese cu siguranță că era vorba despre o viață în frica de Dumnezeu, de o credință adâncă și de evlavie adâncă față de Taină, despre împăcarea și iertarea reciprocă, cât și despre cercetarea conștiinței. Adică, este vorba, pe scurt, despre trei cuvinte pe care le cere și astăzi Biserica de la cei care se apropie, spunându-le: „Cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste, apropiată-vă!”.

Postirea nu era socotită o condiție pentru Dumnezeiasca Împărtășanie. Sfânta Liturghie se săvârșea seara, în timpul cinelor obștești, în timpul „agapelor”, după ce, mai înainte, toți se împărtășiseră din masa obștească. Adică, repetau întocmai practica Domnului, Care a întemeiat Taina „după cină”, în foișorul din Muntele Sion.

După aceea, din motive de evlavie, Dumnezeiasca Liturghie s-a des-

părțit de cină și s-a săvârșit dimineața. Atunci a început treptat să apară și obiceiul ajunării de orice mâncare, de la miezul nopții până la vremea împărtășirii. Aceasta a fost și este până astăzi postirea oficială și consacrată, pregătitoare pentru Dumnezeiasca Euharistie. Este vorba despre postirea și înfrânarea pe care o fac credincioșii, așteptându-L pe Mirele sufletului lor, pe care o leagă cu rugăciunea, cu cercetarea de sine și cu curățirea sufletească și trupească.

Când Dumnezeiasca Liturghie se săvârșea după-amiaza, ca în zilele Postului Mare (Liturghiile Darurilor mai înainte sfințite) sau în Ajunurile Crăciunului și Bobotezei și în Sămbăta Mare, postirea se prelungea de la miezul nopții până după amiaza, adică până la ceasul împărtășirii. Această „postire euharistică” o impun multe canoane, precum: Canonul 41 al Sinodului din Cartagina („...astfel încât Sfintele jertfelnicului să nu se săvârșească de către oameni nepostitori, cu excepția unei zile pe an, în care se săvârșește Cina Domnului”, adică Joia Mare), Canonul 47 al aceluiași sinod („Sfintele Sfinților să fie aduse cu vrednicie de către cei postitori”), Canonul 29 al sinodului Quinisext și Canonul 9 al Sfântului Nichifor al Constantinopolului. Aceasta o înțelege și Sfântul Ioan Gură de Aur, zicând: „Cei ce urmează să se apropie de înfricoșătoarea și Dumnezeiasca Masă și de Sfânta Taină s-o facă cu frică și cu cutremur, cu conștiință curată, cu postire și rugăciune” (*Omilie la ziua Nașterii Domnului*).

Ajunarea de mai multe zile, adică mâncarea de hrană uscată și nu abținerea totală de la mâncare, ca pregătire pentru Dumnezeiasca Împărtășanie era necunoscută în Biserica veche. Dovada cea mai caracteristică este Liturgia de duminică. Săvârșirea Liturghiei presupune că se vor împărtăși credincioșii, dar cum puteau s-o facă dacă era obligatorie ajunarea înainte de împărtășanie, de vreme ce postirea în ziua de sâmbătă, în afară de Sămbăta Mare, era interzisă cu strictețe de către sfintele canoane

(66 Apostolic, 55 Sinodul Quinisext). La fel, și în timpul Săptămânii Luminate, Canonul 66 al Sinodului Quinisext stabilește ca în fiecare zi creștinii „să se împărtășească” cu Sfintele Taine, în timp ce în toate aceste zile se face dezlegare „la toate”.

Deoarece postirea este socotită de către Biserica noastră ca mijlocul cel mai bun de pregătire, curățire și îngrijire al credinciosului, de aceea recomandă celor care se împărtășesc la intervale mari fie să vină la Dumnezeiasca Împărtășanie după postirile bisericesti rânduite (Postul cel Mare, Postul Sfinților Apostoli, Postul Adormirii Maicii Domnului, Postul Crăciunului), fie să țină după putere trei, mai multe sau mai puține zile înainte de Dumnezeiasca Împărtășanie. Chestiunea aceasta este la latitudinea duhovnicului iluminat care, știind adâncul inimii și condițiile de viață ale fiilor săi duhovnicești, va hotărî dacă este indispensabilă pregătirea prin postire și durata ei. În tot cazul, postirea consacrată înainte de Dumnezeiasca Împărtășanie, repetăm, este înfrânarea totală de la mâncăruri începând cu miezul nopții, care doar în situația primejdiei morții poate fi încălcată, conform Canonului 9 al Sfântului Nichifor al Constantinopolului („Trebuie să se dea Dumnezeiasca Împărtășanie celui bolnav care este în primejdie de moarte, și după ce a gustat mâncare”).

Ioannis Foundoulis, *Dialoguri liturgice*, București, Editura Bizantină, 2008.

Poesis - Poesis - Poesis

Noapte sfântă
de Angela Tărnăvean
Suseni, jud. Mureș

Trimis-a Domnul nostru pe pământ
Din ceruri pentru noi pe Fiul Sfânt.
Și a ales măicuța lui chiar dintre noi,
O firavă femeie,
o floare între flori...

Și numele ei sfânt Maria îi era,
Iar sufletul străpuns, în ea plângea,
Când s-a ascuns să nască pe Iisus
În ieslea sfântă pe culcuș de fân...

Pătuț de paie-n staul îi făcură,
Iosif cel blând veghea mica făptură,
Ce Fiu de Dumnezeu avea să fie
Trimis spre mântuire nouă,
spre vecie...

În noaptea rece doar stele luminau
Căldura de la animale o primeau,
Iar îngerii cântau în cor
la ceas de seară,
Mesia s-a născut dintr-o fecioară!

De pruncul pe Care L-au văzut
și profeșit
Spuneau ei, magii,
robi în mreje de argint:
„A coborât din cer,
din Dumnezeu, din strălucire
Și s-a născut între animale,
fără de mărire”.

E noapte sfântă și e mare sărbătoare,
Ninge din cerul sfânt
și din cerească zare,
Și se-mplinește ce scris a fost în carte,
De Fiul Sfânt noi pe pământ
să avem parte.

A fost trimis la noi
din cerul binecuvântat,
Să ne răscumpere din greu și din păcat,
Dar noi l-am osândit, cu rele și cu ură
El a răbdut și ne-a iertat,
iubindu-ne fără măsură!

Și iar Te naști
de Traian Dorz

Și iar Te naști, din nou, Iisuse,
și iarăși vii ca alte dăți
în lumea urii neapuse
cărarea păcii s-o arăți.

Spre-a Tale zări de pace pline
pe-ai urii fii îi vei chema,
dar, vai, îndemnul spre mai bine
așa de greu îl vor urma.

Din slava dragostei nespuse
cobori în lumea Ta să-i iei,
cu drag îi chemi spre ea, Iisuse,
dar ei se sfășie-ntr-ei.

O, Doamne, lumea-i astăzi plină
de patimi și de farisei
mai vino și mai stă-ntr-ei!
Mai vii, chiar dacă sfântu-Ți Nume
din nou un an îl vor huli...

-Ce dragoste Te-adeuce-n lume
cu ce putere-o poți iubi!
Cobori la ei și-i chemi la Tine
cu milă-i chemi, de ei Ți-e dor.

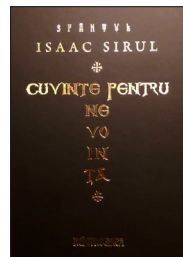
-O, dac-ar ști ei Cine vine
Și Cine-așteaptă-n ușa lor...
Dar vii căci dintre ei, Iisuse,
câtiva primi-vor scumpu-Ți Har
în taina inimii supuse...
Și pentru ei, cu drag vii iar.

 Cartea lunii

Cuvinte pentru nevoință

Autor: Sfântul Isaac Sirul
Editura: Reîntregirea
Nr. pagini: 586
Anul: 2017

» continuare din pag. 2

Sărbători păgâne care au influențat obiceiurile și tradițiile românești legate de sărbătoarea Crăciunului: *Saturnaliile romane, Larentalia și Compitalia*

Pentru că sărbătoarea Crăciunului a împrumutat numeroase elemente saturnale, vom enumera doar câteva dintre ele, care s-au păstrat până astăzi și care sunt mai vizibile și mai importante.

Primul dintre ele reprezintă *jertfrea porcului*, care se făcea în perioada 18-19 decembrie, timp destinat ritualurilor domestice în cinstea lui Saturn. Interesant este faptul că la romani, jertfirea porcului reprezenta un lux, de care se bucurau doar cei care se aflau în clasele sociale superioare. Alegerea acestui animal pentru sacrificare nu a fost una întâmplătoare deoarece romanii considerau porcul ca fiind reîncarnarea spiritului recoltei, din care acesta se hrănea, iar sacrificarea lui avea la origini atât o funcție fertilizatoare, cât și un scop de sporire a belșugului.

Al doilea obicei specific Saturnaliei care a pătruns și în cadrul tradițiilor și obiceiurilor de Crăciun ale poporului nostru este *Sigillaria* sau *oferirea de cadouri*. Sigillaria avea

loc pe data de 23 decembrie și consta în schimburi de daruri cu sens de ritual, care purtau numele de *sigilla*. Aceste cadouri nu erau alese întâmplător, ci era necesar ca ele să aibă o oarecare legătură cu persoanele cărora le erau destinate. Unele dintre ele erau extrem de costisitoare (un sclav sau un animal exotic) sau puteau consta doar într-un simplu mesaj sau citat reprezentativ, fapt ce argumentează obiceiul actual care presupune oferirea de felicitări cu anumite mesaje de urare cu ocazia sărbătorilor de Crăciun.

Un alt obicei saturnalic pe care îl identificăm în tradițiile și obiceiurile românești din preajma Crăciunului constă în *mesele îmbelșugate, ospețele și compasiunea pentru cei săraci și neajutorați*. În tradiția românească, un Crăciun ideal nu poate fi desprins de mesele îmbelșugate care trebuie să ospăteze colindătorii care umblă din casă în casă. Acest lucru avea să fie surprins și în unele zicale și proverbe românești precum: „*Crăciunul sătului și Paștele fudului*”. Colindele

tradiționale românești transmit și ele, în versuri, aceste idei preluate din Saturnalii, cum ar fi: necesitatea abundenței culinare, milostivirea față de cei aflați în nevoi, propagarea iubirii aproapelui, slăvirea lui Dumnezeu etc.

În religia romană, Saturnaliile erau urmate de alte două sărbători care sunt, oarecum, inseparabile: *Larentalia* și *Compitalia*. Cu prilejul acestora era inițiat un adevărat cult al strămoșilor, prin care se aduceau anumite ofrande pentru îmbunarea și invocarea sufletelor celor care nu mai erau printre cei vii, despre care se credea că reveneau, în acea perioadă, printre cei muritori. Ambele sărbători romane menționate aveau ca scop, pe lângă cel precizat mai sus, aducerea de jertfe și ofrande pentru zeitățile care protejau familia de duhurile necurate. Astfel, romanii considerau că de acum ei se împacă până și cu cei care au murit, pentru a păși în noul an liberi de orice ură sau sentiment de răzbunare.

Unul dintre cele mai notabile obiceiuri din cadrul acestor sărbători era agățarea usturoiului în interiorul sau exteriorul casei, tradiție ce o găsim și în unele sate românești. Putea protecorea a usturoiului în gospodărie a fost accentuată în spațiul rural românesc, acesta fiind folosit, în toate riturile legate de etapele vieții omului. Etnograful și folcloristul român Ion Ghinoiu este de părere că influența sărbătorilor *Larentalia* și *Compitalia* se poate observa în următoarele obiceiuri românești anterioare Crăciunului: pomenile date celor săraci în preajma praznicului Nașterii Domnului în cinstea celor răposați din familie, tămărierea mormintelor, credința în faptul că în ajunul Crăciunului se deschid mormintele și spiritele ies afară, obiceiul din anumite părți ale Olteniei de a se înfige de către copii bețe colorate în morminte etc. Trebuie menționat faptul că aceste sărbători romane dedicate strămoșilor ar fi putut influența Biserica creștină în dedicarea dumi-

cii dinainte de sărbătoarea Nașterii Domnului strămoșilor după trup ai Mântuitorului Iisus Hristos. Nu e de mirare acest lucru, mai ales că unele sărbători creștine au fost fixate de Biserica chiar în ziua sau perioada de oficiere a celor mai importante sărbători păgâne cu scopul de a le contracara și a le înlocui.

Chiar dacă unele tradiții și obiceiuri de iarnă au fost influențate de cultura și religia păgână, multe dintre ele au primit o valență creștină, fiind integrate în religia și viața poporului român. Însă, după părerea noastră, adevăratul pericol nu mai este acela că unele tradiții și obiceiuri populare românești ar fi înăruite de vechile practici păgâne, ci acela că majoritatea datinilor poporului nostru sunt date uitării. Considerăm că din mila lui Dumnezeu, Biserica și românii autentici vor reuși să stopeze evoluția acestui tragic fenomen secular.

 Andrei Motora

Glasul Evangheliei

Anul nou, Botezul/ Bobotea-za, omul credincios/ frumos, sunt mereu începutul unui nou început; iar „mirarea care naște înțelepciunea este că știm că fiecare viață este un *rit* de trecere, mărturisind la porțile credinței ieșirea în și din lume”. Încercând să conturăm profilul moral al omului credincios/ frumos, numaidecât trebuie să avem în vedere disponibilitatea lui extraordinară pentru tot ceea ce înseamnă cauză și viață pentru Hristos; disponibilitatea este generată de iubire, iar iubirea este firesc născută din adventul credinței celei mai curate; chiar dacă, nu o dată, din cauze obiective, credința poate fi, în aparență, și „întâmplătoare, descărcătoare de energii sau convulsii interioare, tandră sau intempestivă”. Mai presus de toate însă, credința se motivează prin aceea că finalmente devine *certitudine* pentru omul frumos. *Testele* pe care, altcum, omul credincios/ frumos le susține înaintea cerului, acum, la început, pot fi asimilate tuturor necunoscutelor, încercărilor, tainelor, pe care cerul le rezervă și propune fiecăruia, și omului frumos, și nouă deopotrivă (...) Fiind superlativul vieții, calmul înțelepciunii, credința percepe, acceptă și lasă să pătrundă în conștiința sufletul și înima noastră doar ceea ce înseamnă calea „devenirii întru ființă”, cum ar zice Constantin Noica; credința este, dar, problemă de știință și conștiință, de raționament și sentiment; și, pe deasupra, de intuiție/ advent personale, în care stare se înfrățesc acel ceva pestepământesc, filonul straniu al parcursului mental limpezit, întrezăritul test inițiatic, vindecarea spiritului, uimirea, acceptarea

propriei finitudini, o pace lăuntrică nemaîntâlnită; *convingerea* că ea, calea credinței curate, este tot ceea ce trebuie urmat spre buna așezare a omeniei, „triumful umanitarismului și genialității morale umane”.

Duminica după Botezul Domnului (Începutul propovăduirii Domnului); Ev. Matei 4, 12-17;

Duminica a XXIX-a după Rusalii (a celor 10 leproși); Ev. Luca 17, 12-19;

Duminica a XXXII-a după Rusalii (a lui Zabau); Ev. Luca 19, 1-10;

Duminica a XXXIII-a după Rusalii (a Vameșului și Fariseului); Ev. Luca 18, 10-14.

Pocăința, ca *maturitate* duhovnicească, este darul prin care Dumnezeu Își manifestă nu doar majestatea, cât mai ales iubirea și delicatețea, pe care le vrea *punctul de întâlnire* al nostru cu tot ceea ce înseamnă frumos moral și duhovnicesc. Mai presus de toate, dar, pocăința naște, ca orice act care-L cuprinde pe Dumnezeu, liniște, acea liniște unică ce nu exclude pe nimeni *apriori* și voluntar; acea liniște care readuce și reînvie memoria și timpul frumos, edenic. Pocăința este și *sărbătoarea* care cuprinde în sine suflete și lumi diferite, doar așa, este dar din dar și cărare a bucuriei. Pocăința este însă și *paradox*, în sensul că definește pe cel mai umil ca fiind cel mai demn, cel mai nobil, cel mai frumos, cel mai mareț; așa, pocăința fiind extraordinara sublimare a frumosului. Deplin, împlinit, pocăința este cea mai „teologică realitate în care Dumnezeu coboară în om”, este acel fel de *taină* care ne învâluie, care

ne cuprinde, care este însăși mântuirea noastră.

Dacă în disperare știm să fim umili, știm să apreciem, să recunoaștem că natura umană este nu doar limitată, cât mai ales atât de fragilă, de expusă, de insuficientă sieși, de cum am dat de bine, ne *umflăm* în, și ne umplem de propria suficiență, suntem cei mai nerecunoscători. Este ca și cum ne-am gândi la *conquistadorii* de odinioară, la început de bun simț, bine intenționați, temerari și nobili în demersul lor, dar care de îndată ce au văzut aurul strălucind, s-au transformat din „fii ai naturii în veșnică mirare și neliniște și aventură a spiritului”, în niște fiare pentru care idealul și noblețea nu au mai însemnat nimic (...) Extrapolând, putem spune că lepra poate fi asimilată oricărei neputințe sufletești și trupești; cu atât mai mult, păcatului care erodează, schimonosește și compromite ființa omenească; de aici, dar, proporția îngrijorătoare a celor nerecunoscători, care răspund binefacerii divine cu o ingratitudine într-o continuă ascensiune, extensiune, rafinare și cronicizare (...) Putem asemăna, dacă vreți, nerecunoștința cu „falsa conștiință”; asemănarea, ba chiar similitudinea acestor pericole (i)morale tocmai aceasta este: și una și alta ne propun tipuri umane care „vor să pară exact ceea ce nu sunt, adică de o noblețe comportamentală deplină (în sfera etică și afectivă); luminați, înțelepți, consistenți, *altisimi* de-a dreptul, în ordinea cogniției, a judecăților de valoare emise; și firi puternice, caractere tari, biruitori, cu o voință suverană, atotstăpânitoare; de aceea, dar, deconspirați devin lași, delatori, prigonitori, au o sete de răzbunare care crește exponențial; nesimțirea/ falsa conștiință

este mult mai nocivă decât minciuna, ipocrizia, decât chiar delațiunea, pentru că le cuprinde pe toate”.

Nimic nu *arde* păcatul cu aceeași putere cu care o face iertarea și iubirea; și nimic nu mișcă mai tare pe păcătos, ca iertarea care vine de la cei cărora tocmai le-a greșit. De aceea, dar, atitudinea noastră trebuie să fie întotdeauna o șansă, o nouă șansă, dată celui de lângă noi. Trebuie să fie uvertura/ preludiul unei lumi mai bune, trebuie să fie „efortul facultăților noastre interioare menit să adauge cât de mult frumos și cât de multă noblețe edificiului spiritual al lumii”. Nicio-dată, dar, aceste deziderate nu se vor realiza, câtă vreme noi nu încetăm să condamnăm *apriori*, îndârjit și ireversibil, greșelile semenilor noștri. Cazul Zahau este, din acest punct de vedere, un alt *revers al paradoxului*. Pentru că, în vreme ce omul îi acuză, în același timp, pe Dumnezeu și pe semenul său, Mântuitorul probând o *pedagogie* desăvârșită, o intuiție infailibilă și o nemărginită deschidere spre iertare și iubire, *decretează* sentința aducătoare de mântuire, „astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia/ că și acesta este fiul lui Avraam/ căci Fiul omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut”.

„La Dumnezeu, trecutul, prezentul și viitorul inimii omului sunt un prezent neconținut și o preocupare suverană; de aceea, Dumnezeu caută o cale nouă care să facă posibilă comunicarea cu omul”. Este și cazul umilului vameș din evanghelia noastră (facem precizarea că diagnosticul sumar este deliberat, în ce privește profilul (i)moral al fariseului, ca speță, dat fiind faptul că el se identifică enorm de mult cu lumea și cu noi; altfel, fariseul este etalonul tristei realități, este falsul

Sunt suflet din sufletul neamului meu/ Și-i cântă bucuria și-amarul

La ceas de decembrie, când vorbim mai cu foc despre Marea Unire și despre ce înseamnă să fii român, ne întoarcem privirea spre creația literară a marilor noștri poeți naționali.

În opera lui Coșbuc, pulsează viața satului românesc, sub aspectul pitoresc-etnografic al obiceiurilor și al tradițiilor populare, ea fiind expresia existenței și a năzuințelor poporului român, în istoria luptei sale pentru dreptate socială și libertate națională. Din poeziile sale transpare mândria patriotică, mândria de a fi român: „Sunt și neamuri mai cu nume,/ Mai vestite la război:/ .../ Dar noi știm ce ne-nvăță/ Cei ce-au fost, și când rostim/ Vorba „neam și țară”/ Noi, străine, tresărim” (*Cântec*).

Astfel, pentru eroul din *Decebal către popor*, conducătorul dacilor, erou național, filozof luminat, războiul este o chestiune de conștiință, o necesitate, pentru el libertatea fiind valoarea supremă a vieții. Poeziile *Noi vrem pământ* și *Un cântec barbar* sunt imne de revoltă singulare în literatura română. „Entuziast și patetic, George Coșbuc regăsește întreaga demnitate a unei poezii dificile îndeobște și în care nu au reușit într-adevăr decât marii poeți” (Petru Poantă, *Poezia lui George Coșbuc II*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1976, p. 121).

Ca în poezia populară, *Doina* lui Coșbuc este plânsul „unui neam întreg”. Personificată cu chip de co-

pilă, ea întâmpină pe fete în faptul serii, la izvor, și le învață ce e iubirea; mângâie înstrăinarea flăcăului plecat la oaste, alină durerea plugarului „slăbit de-amar și frânt”; ea naște poezie din farmecul amurgurilor, din zgomot de pâraie; ascultă glas de codru și spune munților durerea „prin jalnice cântări”; ea blestemă și strânge „în codru, noaptea, sub brazii, pe lângă foc, pribegi de bir și clacă”. Elegiacă în tonalitate, asemenea versului popular, *Doina* lui Coșbuc e o sinteză a cântecului de jale și de dor neîmplinit, a răzvrătirii populare împotriva exploatareii. Poetul crede în puterea salvatoare a artei, iar poezia sa apare drept o „rapsodie” în care rapsodul „a voit să concentreze toată viața țărănească”, „cea mai națională dintre creațiunile poetice române” (Constantin Dobrogeanu Gherea, *Studii Critice II*, București, Editura Minerva, 1976, p. 682, 685).

Unică prin violența acuzării este poezia *Noi vrem pământ*. Scrisă cu prilejul răscoalelor țărănești din 1894 și publicată în același an în revista „Vatra”, poezia exprimă răspicat atitudinea scriitorului în problema țărănească. În poezia lui, Coșbuc vorbește despre un țăran „flămând și gol, fără adăpost”, sărăcit, umilit și batjocorit de stăpânirea ciocoiască, exprimând, totodată, uriașa forță pe care o reprezintă masele asuprite. Țăranul acuză lipsa de pământ. În glasul țăranului este mânie: „Voi ce-

aveți îngropat aici?/ Voi grâu? Dar noi strămoși și tați./ Noi mame, și surori, și frați!/ În lături, venetici!”. Pământul se identifică cu țara, cu istoria ei, udată cu sânge de țăran și cu lacrimi de suferință. Acest lucru motivează și amenințarea prevestitoare de inevitabilă răsturnare a ordinii sociale, din mânia robilor ce nu mai pot răbda: „Când nu vom mai putea răbda,/ Când foamea ne va răscula, / Hristoși să fiți, nu veți scăpa/ Nici în mormânt!”. Patetică, răscolitoare prin mesajul ei, poezia a devenit populară prin rapida ei răspândire. Ea a întreținut o stare de spirit ce a făcut explozie în istoria răzvrătirilor țărănești din 1907. Prin această poezie, George Coșbuc fixează unele dintre cele mai nobile misiuni ale poetului: de martir, de legislator și de profet al neamului său. Singura răsplătă reală nu i-o poate da artistului decât poporul său.

În poezia de inspirație istorică, George Coșbuc continuă tradiția încetățenită în literatura noastră de versurile patriotice ale lui Dimitrie Bolintineanu și Vasile Alecsandri. Poetul a înțeles istoria ca o neînteruptă luptă pentru libertate socială și națională. Simboluri umane ale acestei lupte sunt Decebal, legendarul Gelu, Mihai Viteazul, Tudor Vladimirescu, în poezii precum: *Moartea lui Gelu*, *Pașa Hassan*, *Oltenii lui Tudor*.

Poetul transilvănean cuprinde o mare perioadă din istoria poporului

nostru, de la daci până la Războiul de Independență. Eroicul se manifestă în mod diferit de la o poezie la alta. Ceea ce au comun eroii lui Coșbuc este acea doză de umanitate nepervertită încă la omul simplu, din perspectiva căruia scrie. Poetul încearcă să găsească în istorie figuri exemplare.

Protagonistul poeziei *Moartea lui Gelu*, rănit, cere calului, ca în balada populară *Toma Alimoș*, să-l îngroape „pe margini de apă”, ca apele Cernei să-l jelească, nădăjduind în vremuri de biruință: „Și ție potrivnicii minte/ Că-s vii, când e vorba de țară./ Și morții-n morminte!”.

Inspirată după Cartea a doua, *Călugărenii*, din volumul *Românii supu Mihai-voievod Viteazul* a lui Nicolae Bălcescu, poezia *Pașa Hassan* glorifică, în hiperbolă și în antiteză cu Pașa Hassan (conducătorul ariergărzii turcești în lupta de la Călugăreni), pe Mihai Viteazul, sugerând bărbăția, capacitatea de sacrificiu a domnitorului pentru apărarea independenței patriei și a oștenilor cu care: „Turcimea-nvrăjbită se rupe de-olaltă/ Și cade-n mocirlă, un val după val,/ Iar fulgerul Sinan, izbit de pe cal,/ Se-nchină prin baltă”.

În volumul *Cântece de vitejie*, regăsim poezii care glorifică eroismul poporului nostru în lupta lui pentru libertate și independență națională. Poetul rememorează episoade eroice, înscrise în istoria glorioasă a Războiului de Independență din 1877, și evocă vitregia războiului

căruia omul i se dedică plener, pentru care aleargă și se frământă până la epuizare și care costă atât de mult suflet). Cuvintele noastre, fie și puține, se vor a fi o pledoarie și o reverență în favoarea și înaintea celui care, printr-o depozitie salutară, intră sub incidența binecuvântării divine și se înscrie cu mari șanse la *selecția pentru ocuparea unui loc în rândul celor mântuiți*. Cu alte cuvinte, vameșul este omul bunului simț, al gândului curat, este omul care se cunoaște cel mai bine pe sine, este un strașnic *slujitor* și apărător al adevărului, este un fidel al credinței, în numele căreia este în stare de orice (...) Oricând reiterăm, altcum, discursul în cauza valorilor morale de fond, analiza noastră, pornind de la postulatele biblice, procedează la „cernerea luminii eliberatoare peste suflete și chipuri întunecate de îndoială, de lucrarea răului”; și încercând negreșit să salveze suflete aflate în pericol, să arate și să înfrumusețeze cu valoare morală o lume ale cărei emoții, sensibilități, generozități, freamăt de sacralitate au fost/ sunt metastaziate de păcat (în care stare, singura formă de interacțiune este, dacă nu ipocrizia, atunci masca de piață, „caracterul huliganic limitat și inept”, bine ascuns în pielea „brutei duioase și dedublate, fariseului, al cărui scop unic este posesiunea și dominația psiho-fizică a semenului”). Ce bine este că, vorba poetului, istoria inimii omenești este misterioasă dintotdeauna și pentru totdeauna; și așa, de sub lespedea de taină a înscrisului genetic, cât și a avatarului dobândit, binele și frumosul, eliberate, vor încrusta cu suavitate, grație și lumină destinele în derivă.

✱ Pr. Iosif Zoica

✱ Stefania-Narcisa Arsu

Regele Mihai, o personalitate-simbol a demnității naționale

Vestea despre trecerea din această viață a Majestății Sale Regele Mihai I al României a îndurerat sufletele multor români. Acest suveran cu o statură morală și politică exemplară a fost un om unic, „omul lui Dumnezeu” (I Tim. 6, 11), care a dat dovadă de patriotism, curaj și demnitate în momentele cruciale pentru România secolului XX. Inima sa nobilă și delicată a bătut până în ultimele ei clipe pentru ceea ce este bun, adevărat și frumos, el având drept deviză de viață cuvintele regelui biblic David: „În Dumnezeu este mântuirea mea și slava mea; Dumnezeu este ajutorul meu și nădejdea mea este în Dumnezeu” (Ps. 61, 7).

Chipul său regal a fost aureolat de credința puternică în Dumnezeu, „Împăratul veacurilor” (I Tim. 1, 17),

și de încrederea în biruința binelui și a dreptății. Punând la prezidiul domniei sale zbuciumate iubirea de patrie și de popor, a arătat respect total față de drepturile fundamentale ale cetățenilor și s-a opus cu tărie extremismelor care periclitaau edificiul integrității și unității națiunii române. Viața sa pusă în slujba neamului lasă o amprentă profundă asupra României moderne.

Când oameni fără frică de Dumnezeu l-au îndepărtat de la domnie și l-au alungat din țară, Majestatea Sa a luat drumul dureros al exilului. Pe „pământ străin” (Ps. 136, 4), el a îndurat cu răbdare multiple privațiuni, amărăciunea înstrăinării și dorul sfâșietor pentru „dulcea Românie”, țara sa de origine, în care se află mormintele strămoșilor săi. Departate de spațiul autohton, nutrea speranța nezdruncinată că, într-o zi, România va reveni la statutul firesc de stat democratic. Acest lucru mi l-a mărturisit și mie, la Versoix, unde l-am văzut pentru prima oară, când am fost foarte impresionat de personalitatea sa luminoasă și am simțit că „Dumnezeu l-a uns, punându-și pecetea pe el” (cf. II Cor. 1, 21-22).

Cum știm cu toții, în decembrie 1989, regimul comunist de tristă amintire s-a prăbușit de pe temelia sa de nisip și stăpânirea hidoasă a fiarei roșii a fost abolită. Atunci Dumnezeu-l mângâierilor S-a îndurat de alesul Său, de regele nostru exilat, șoptindu-i tainic: „Am văzut necazul tău și durerea ta o știu” (cf. Is. 3, 7). Pe urmă, a rânduit ca fostul om de stat să revină acasă, în țara în care a domnit cu în-

țelepciune și responsabilitate. La reîntoarcerea sa în 1992, a fost întâmpinat cu respect și entuziasm, cu afecțiune și aplauze. Chiar dacă nu a fost reșezat pe tronul său, iar suferința sa fizică și morală i-a șubrezit sănătatea, augustul suveran, cu o surprinzătoare vigoare sufletească, a militat pentru aderarea României la NATO și la Uniunea Europeană. Prin aceasta, și-a dovedit încă o dată fidelitatea față de națiunea sa căreia i-a dedicat întreaga viață.

Acum când Regele Mihai I s-a adăugat la neamul său regesc, noi simțim o imensă mahnire că a plecat dintre cei vii un model de comportament pilduitor, un simbol al României întregi, vrednic de a primi „cununa cea veștejită a măririi” (I Pt. 5, 4), în locul coroanei regale. Viața sa, marcată de crucea suferinței, reprezintă un exemplu de abnegație, dăruire de sine, perseverență și verticalitate pentru orice român, care are datoria sacră de a-și servi patria și neamul din care face parte. Noi, românii, suntem privilegiați că țara noastră a avut la cârma ei un rege harismatic, care i-a condus destinele „cu mână tare și cu braț înalt” (Ps. 135, 12). El rămâne în amintirea noastră ca un mare și binecredincios monarh ce ne-a lăsat ca testament aceste memorabile cuvinte: „Lumea de mâine nu poate exista fără credință și morală”. Dumnezeu să-l odihnească în bucuria senină a Împărăției Sale eterne!

† IRINEU
Arhiepiscop al Alba Iuliei

Patristica

Sfântul Cuvios Sava cel Sfințit

Sfântul Sava cel Sfințit s-a născut la începutul secolului al V-lea, în jurul anului 438, în vremea împăratului Teodosie cel Mic (403-450), în localitatea Mutalasca, din regiunea Capadocia (Turcia de astăzi). Părinții săi, Ioan și Sofia, l-au crescut până la vârsta de cinci ani, după care, lăsându-l în grija unui unchi, au plecat pentru o vreme în Alexandria, tatăl său fiind comandant militar. La vârsta de opt ani, tânărul a îmbrățișat viața monahală, intrând în Mănăstirea „Sfântul Flavian”, aflată în apropiere, unde s-a nevoit vreme de zece ani.

Când a împlinit optsprezece ani, Cuviosul Sava a călătorit la Ierusalim, iar de acolo la mănăstirea aflată în grija Sfântul Eftimie cel Mare, care l-a povățuit către Cuviosul Teoctist, care conducea o mănăstire de obște, pentru a se deprinde cu ascultarea, cu smerenia și cu celelalte fapte sfinte. Sfântul Eftimie l-a numit „copil bătrân”, fiind tânăr cu vârsta, dar bătrân cu înțelepciunea și

traiul. Monahul Sava a trăit în mănăstirea Cuviosului Teoctist până la vârsta de 30 de ani.

După adormirea starețului Teoctist, succesorul său a binecuvântat dorința Cuviosului Sava de a se zăvorî într-o peșteră. Doar în zilele de sâmbătă el își părăsea peștera și venea în mănăstire pentru a participa la Sfânta Liturghie și a mânca împreună cu frații. După o vreme, primind binecuvântare, cuviosul a renunțat să mai vină în obștea monahală, rămânând în peșteră vreme de cinci ani. Atât în timpul viețuirii în obște, cât și după aceea, când s-a nevoit în singurătate, Sfântul Sava s-a aflat sub purtarea de grijă a Sfântului Eftimie.

Când părintele său a adormit în Domnul (473), Cuviosul Sava cel Sfințit s-a retras într-o peșteră aspră, lângă Mănăstirea „Sfântul Gherasim” de la Iordan, iar în anul 478, s-a așezat într-o peșteră de pe stâncile văii Kedron, undeva la sud-est de Ierusalim. Mai apoi, în anul 491, Patriarhul Salustiu al Ierusalimului l-a hirotontit preot, iar în anul 494, același patriarh l-a rânduit arhimandrit, cu autoritate peste toate mănăstirile din Palestina. Nu după multă vreme, a devenit povățuitor și învățător al multor călugări și pustnici. Tot mai mulți ucenici au început să se adune în jurul său, căutând viața călugărească. În jurul peșterii sale s-a dezvoltat actuala mănăstire care îi poartă numele.

Cuviosul a întemeiat câteva așezăminte mănăstirești, săvârșind minuni și tămăduind mulți bolnavi și demonizați. Tot el a alcătuit prima regulă tipiconală pentru slujbele bisericești, numită apoi *Tipicul Sfântului*

Sava, acceptată de toate mănăstirile din Palestina, iar apoi, de mănăstirile ortodoxe din întreaga lume.

Eruditul monah a luptat pentru apărarea dreptei credințe împotriva mișcărilor monofizită și origenistă. Deoarece era cunoscut și iubit de patriarhii din Ierusalim, a fost trimis de două ori în cetatea Constantinopol, în anii 511 și 531, pentru a mijloci către Împărații Anastasie și Iustinian I, spre a-i convinge să se opună acestor mișcări eretice.

După mulți ani de nevoițe și nespuse bucurii duhovnicești, Cuviosul Sava și-a cunoscut din vreme ceasul trecerii sale la cele veșnice. Astfel, șezând în chilie sa, i-a chemat la sine pe toți părinții și frații din mănăstire, le-a dat sărutarea cea mai de pe urmă și le-a rânduit un egumen vrednic, în locul său. După ce, vreme de patru zile, toată obștea a ținut post negru, sâmbăta seara, împărțându-se cu Preacuratele Taine, a rostit ultimul său cuvânt: „Doamne, în mâinile Tale îmi dau duhul meu”. Potrivit tradiției, Cuviosul Sava cel Sfințit a trecut la cele veșnice în ziua de 5 decembrie 532, la vârsta de 94 de ani, fiind îngropat într-o curte aflată între cele două biserici vechi ale Lavrei sale.

Încă din ceasul morții, Sava cel Sfințit a fost cinstit ca sfânt de viețuitorii din mănăstirea sa. În secolul al XII-lea, cinstitul său trup a fost luat de către cruciați și dus în Veneția. Moaștele sale au fost aduse înapoi, în mănăstirea sa, din apropiere de Betleem, în anul 1965, după înțelegerea dintre Papa Paul al VI-lea și Patriarhul ortodox grec Atenagora, în cadrul vizitei Papei în Țara Sfântă.

✧ Teodor Dănălache

Actualitatea creștină

● Momente festive la Moscova. Mai mulți Întâistătători de Biserici Autocefale au oficiat Sfânta Liturghie în Catedrala „Hristos Mântuitorul”

În Catedrala „Hristos Mântuitorul” a fost oficiată luni, 4 decembrie a.c., Sfânta Liturghie în cadrul festivităților prilejuite de împlinirea a 100 de ani de la restabilirea patriarhatului în Biserica Ortodoxă Rusă.

Slujba a fost prezidată de Preafericitul Părinte Teodor, Patriarhul Alexandriei și al întregii Africi. Alături de Preafericirea Sa au slujit următorii primați: Patriarhul Teofil al Ierusalimului și al întregii Palestine, Patriarhul Kirill al Moscovei și al întregii Rusii, Patriarhul Irineu al Serbiei, Patriarhul Daniel al României, Arhiepiscopul Hrisostom al Noii Justiniane și al întregului Cipru, Arhiepiscopul Anastasie al Tiranei și al întregii Albanii, Mitropolitul Sava al Varșoviei și al întregii Poloniei, Mitropolitul Rastislav al Ținuturilor Cehe și al Slovaciei. De asemenea, din sobor au făcut parte numeroși ierarhi ruși, dar și ierarhi din delegațiile Bisericilor Ortodoxe surori prezente în capitala Rusiei.

În cadrul Liturghiei a fost citit mesajul Sinodului Arhieresc adresat credincioșilor și monahilor din Biserica Ortodoxă a Rusiei. În document s-a făcut referire la momentul aniversar, și anume împlinirea a 100 ani de la restabilirea patriarhatului în Biserica Ortodoxă Rusă, odată cu alegerea Sfântului Tihon în demnitatea de patriarh. De asemenea, în mesaj a fost evidențiată prezența Întâistătătorilor de Biserici Autocefale la momentul aniversar din Patriarhia Rusiei, ca o „vizibilă expresie a unității Ortodoxiei”, ce are o semnificație specială astăzi, când numeroși creștini care sunt persecutați pentru credința lor au nevoie de rugăciuni fierbinți și sprijin.

În cuvântul rostit la finalul slujbei, Patriarhul Kirill a mulțumit Întâistătătorilor de Biserici Autocefale și delegațiilor prezente la centenarul restaurării Patriarhiei Rusiei, „un eveniment pe cât de important, pe atât de providențial”. Preafericirea Sa a apreciat „sentimentele frățesti și bunele dorințe exprimate” pe parcursul acestor zile, precum și „mărturia unității Ortodoxiei”.

Sursa: basilica.ro

Creștini, știți că... ?

● Nașterea Domnului este sărbătoarea bucuriei în Ortodoxie?

Sărbătoarea Nașterii Mântuitorului Iisus Hristos este, prin excelență, evenimentul din istoria mântuirii care aduce cea mai mare bucurie în sufletele și în casele credincioșilor. Dacă la Sfintele Paști bucuria vine după o săptămâna de tristețe din cauza Pătimirilor îndurate de Domnul nostru Iisus Hristos, Crăciunul nu este umbrit de nicio urmă de tristețe și este trăit din plin ca sărbătoare a bucuriei de către copii și de către părinți deopotrivă.

Izvorul bucuriei noastre este Însuși Dumnezeu, Care nu a îngăduit ca neamul omenesc să rămână chinuit de diavol pentru totdeauna și ne-a trimis Mântuitor, chiar pe Fiul Său, făcut om, ca pe toți cei ce suntem asemenea Lui după omenitate să ne ridice împreună cu El la ceruri.

Nașterea Domnului poate fi socotită sărbătoarea dragostei divine și învingerea egoismului din sufletele noastre. Încă din momentul Nașterii Domnului, cosmosul nu a rămas dator, ci a răspuns cu darurile sale la darul primit de la Dumnezeu: pământul a oferit peștera, îngerii cântarea de bucurie, magii darurile, iar darul oferit lui Dumnezeu din partea întregii umanități a fost Preasfânta Fecioară Maria, care avea să devină prin harul Duhului Sfânt Născătoare de Dumnezeu, Maică și Fecioară.

De asemenea, prin vestirea Nașterii Domnului, oamenii oferă momente de bucurie în această perioadă. Cei care colindă se aseamănă îngerilor și aduc bucurie în casă. Așa se explică faptul că obiceiul colindatului a reușit să treacă în al treilea mileniu de existență fără a-și pierde valoarea, pentru că fiecare an reprezintă un „astăzi” continuu, iar pruncul Hristos Se naște de fiecare dată, aduce mereu bucurie oamenilor și le reîmprospătează nădejdea veșniciei.

Cu ocazia Crăciunului, toate familiile din lume au motiv de bucurie, mai ales cele sărace. În casele sărace pătrunde mai bine speranța în ziua de Crăciun și își face loc credința că Dumnezeu nu îi uită niciodată pe oameni, ci le poartă de grijă. Iisus s-a născut într-o familie modestă, Iosif și Maria au răstăcit mult timp prin Betleem până să găsească loc de odihnă, însă cu toate acestea Dumnezeu a binecuvântat această familie și au primit cel mai mare dar pe care îl putea primi omenirea: Pruncul dumnezeiesc Care avea să mântuiască lumea.

✧ Sebastian Marin

Agenda pastoral-misionară a Înaltpreasfințitului Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei Noiembrie 2017

Miercuri, 1 noiembrie ❖ În protopopiatul Târgu-Mureș, a prezidat conferința preoțească de toamnă.

Joi, 2 noiembrie ❖ În biserica „Învierea Domnului” din Târgu-Mureș, a oficiat Taina Sfântului Botez pentru pruncii Iancu-Daniel și Ioan-Iacob, fiii părintelui Răzvan Șulea din parohia Nima Râciului, protopopiatul Târgu-Mureș.

Duminică, 5 noiembrie ❖ A târnosit biserica cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din parohia Gârbova de Jos, protopopiatul Aiud. După Sfânta Liturghie, a hirotesit într-o *iconom* pe părintele paroh Marius Morariu și a acordat *Diplome de aleasă cinstire* binefăcătorilor sfântului locaș de închinare.

Miercuri, 8 noiembrie ❖ De hram, a liturghisit la Mănăstirea „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” de la Rimetea, protopopiatul Aiud. În cadrul Sfintei Liturghii, a hirotonit diacon pe tânărul Mihai Mocan.

Joi, 9 noiembrie ❖ În Sala „Sfântul Ierotei” din incinta Centrului eparhial, a prezidat examenul pentru ocuparea posturilor de preot paroh ale parohiilor: Sebeș, „Mihail Kogălniceanu”, protopopiatul Sebeș, Câmpeni „Izvorul Tămăduirii” și Câmpeni „Deal”, protopopiatul Câmpeni.

Duminică, 12 noiembrie ❖ A săvârșit slujba de binecuvântare a bisericii cu hramul „Sfânta Cuvioasă Parascheva” și Sfânta Liturghie în parohia Stremț II, protopopiatul Aiud. În cadrul slujbei, la momentele rânduite, a hirotonit diacon pe tânărul Mihai Bedelean, iar pe diaconul Mihai Mocan l-a hirotonit preot pe seama parohiei Tibru, protopopiatul Alba Iulia. La finalul Sfintei Liturghii, pe părintele paroh Silviu Bucurciu, inspector de patrimoniu și construcții bisericești în cadrul Arhiepiscopiei Alba Iuliei, l-a hirotesit într-o *iconom-stavrofor*, iar binefăcătorilor sfântului locaș le-a acordat *Diplome de aleasă cinstire*.

Marți, 14 noiembrie ❖ La Mănăstirea „Înălțarea Sfintei Cruci” de la Lupșa, protopopiatul Câmpeni, a prezidat Sinaxa monahală a stareților, starețelor și a duhovnicilor din mănăstirile și schiturile Arhiepiscopiei Ortodoxe a Alba Iuliei, rostind o prelegere duhovnicească intitulată: *Duhul lumii, flagel al monahismului contemporan*.

Miercuri, 15 noiembrie ❖ A celebrat Dumnezeiasca Liturghie în paraclisul Seminarului Teologic Ortodox „Sfântul Simion Ștefan” din Alba Iulia. În timpul slujbei, a hirotonit diacon pe tânărul Ovidiu Gliga, iar pe diaconul Mihai Bedelean l-a hirotonit preot pe seama parohiei Cisteiu de Târnave, protopopiatul Blaj.

Vineri, 17 noiembrie ❖ A efectuat o vizită la șantierul noului sediu al Tipografiei, al Atelierului de lumânări și al Atelierului de croitorie din cadrul sectoarelor de producție ale Centrului eparhial.

Duminică, 19 noiembrie ❖ A săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în parohia Nazna, protopopiatul Târgu-Mureș. În cadrul sfintei slujbe, la momentele potrivite, a hirotonit diacon pe tânărul Nicolae Örtvos, iar pe diaconul Ovidiu Gliga l-a hirotonit preot pe seama parohiei Comori, protopopiatul Reghin.

Luni, 20 noiembrie ❖ În Catedrala *Reîntregirii* din Alba Iulia, a oficiat slujba Vecerniei Mari și Litia, rostind o meditație către elevii și studenții teologi, în cadrul programului liturgic al *Săptămânii duhovnicești*.

Marți, 21 noiembrie ❖ A oficiat Sfânta Liturghie în paraclisul Seminarului Teologic Ortodox „Sfântul Simion Ștefan” din Alba Iulia. În timpul slujbei, a hirotonit diacon pe tânărul Denis Damian, iar pe diaconul Nicolae Örtvos l-a hirotonit preot pe seama parohiei Gănești, protopopiatul Târnăveni.

Miercuri, 22 noiembrie ❖ A liturghisit în parohia „Pogorârea Duhului Sfânt” – *Platoul Romanilor* din Alba Iulia. În cadrul Sfintei Liturghii, a hirotonit diacon pe tânărul Bogdan Oros, iar pe diaconul Denis Damian l-a hirotonit preot pe seama parohiei Tău, protopopiatul Blaj.

Joi, 23 noiembrie ❖ A săvârșit slujba de binecuvântare a noii capele mortuare din parohia Sântimbru, protopopiatul Alba Iulia. La sfârșitul slujbei, a hirotesit într-o *iconom* pe părintele paroh Mirel Mariș.

Vineri, 24 noiembrie ❖ La Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Simion Ștefan” din Alba Iulia, s-a întâlnit cu elevii secției *Teologie Pastorală*, cărora le-a adresat cuvinte duhovnicești despre patronii spirituali ai claselor lor.

Sâmbătă, 25 noiembrie ❖ A oficiat Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în parohia „Sfânta Ecaterina” din municipiul Alba Iulia. În cadrul slujbei, a hirotonit diacon pe tânărul Laurențiu Ormenișan, iar pe diaconul Bogdan Oros l-a hirotonit preot pe seama parohiei Seuca, protopopiatul Târnăveni. La sfârșitul Sfintei Liturghii, pe părintele paroh Niculae Popescu l-a hirotesit într-o *iconom-stavrofor*. În continuare, a săvârșit slujba de binecuvântare a Centrului cultural-catehetic „Sfânta Ecaterina”, aflat la demisolul bisericii parohiale.

Duminică, 26 noiembrie ❖ În Catedrala *Reîntregirii* din Alba Iulia, a celebrat Dumnezeiasca Liturghie. La momentele cuvenite ale slujbei, a hirotonit diacon pe tânărul Andrei Dobra, iar pe diaconul Laurențiu Ormenișan l-a hirotonit preot pe seama parohiei Blandiana, protopopiatul Alba Iulia. De asemenea, la invitația Federației Comunităților Evreiești din România și a comunității locale a evreilor, a participat la reînnoirea Sinagogii din Alba Iulia.

Luni, 27 noiembrie ❖ A săvârșit slujba de înmormântare a vrednicului de pomenire părinte Ovidiu-Marian Popescu din parohia Micești, protopopiatul Alba Iulia. În parohia Heria, protopopiatul Aiud, a oficiat Taina Sfântului Botez pentru prunca Antonia-Nicoleta, fiica părintelui paroh Alin Șular.

Marți, 28 noiembrie ❖ A liturghisit în paraclisul Seminarului Teologic Ortodox „Sfântul Simion Ștefan” din Alba Iulia. În cadrul Sfintei Liturghii, pe diaconul Andrei Dobra l-a hirotonit preot pe seama parohiei Vidra Medie, protopopiatul Câmpeni.

Miercuri, 29 noiembrie ❖ La Casa de Cultură a Studenților din Alba Iulia, a luat parte la deschiderea *Congresului Spiritualității Românești*, ediția a XXI-a, rostind o alocuțiune.

Joi, 30 noiembrie ❖ La Catedrala mitropolitană „Sfânta Treime” din Sibiu, a liturghisit în sobor arhieresc, condus de către Înaltpreasfințitul Părinte Laurențiu, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului. Seara, a participat la inaugurarea noului muzeu al iconei și al cărții vechi din Alba Iulia, *Museikon*, adresând un cuvânt celor prezenți.

A consemnat
Eugen Bărbăian

●● Evenimente

Înaltpreasfințitul Părinte Irineu a liturghisit la Mănăstirea Jacul Românesc, protopopiatul Sighișoara

În data de 6 decembrie, Ierarhul nostru a celebrat Sfânta Liturghie la Mănăstirea „Sfântul Nicolae” de la Jacul Românesc, protopopiatul Sighișoara, cu ocazia hramului. La sfârșitul slujbei, părintele ieromonah Gheorghe Boboia, duhovnicul acestui așezământ monahal, a fost hirotesit într-o *protosinghel*.

Această vatră de spiritualitate, situată în mijlocul Câmpiei Transilvane, a fost înființată în anul 1994, la inițiativa vrednicului de pomenire părinte Ilie Moldovan, profesor la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Sibiu. Noua biserică în stil moldovenesc a fost ridicată pe locul

celelalte parohiale, fiind sfințită în anul 2009.

Mănăstirile sunt adevărate oaze duhovnicești unde poposesc creștinii însetați de cele cerești. În aceste locuri sfinte, monahii care și-au consacrat viața lui Hristos se roagă

neîncetat pentru pacea și mântuirea lumii. Pelerinii sosiți aici s-au bucurat de prezența Chiriarhului lor, care a făcut cereri, mijlociri și mulțumiri înaintea lui Dumnezeu.

Pr. Petrișor Muntean

Arhiepiscopul Alba Iuliei a resfințit biserica din filia Valea-Iobăgeni, protopopiatul Târgu-Mureș

În ziua de 7 decembrie, Arhiepiscopul Alba Iuliei a săvârșit slujba de resfințire a bisericii cu hramul „Sfântul Nicolae” din filia Valea-Iobăgeni, parohia Miercurea Nirajului, protopopiatul Târgu-Mureș.

Localitatea este atestată documentar din secolul al XV-lea și, după cum arată și numele, a fost o colonie de iobagi români, fiind consemnată cu numele de *Iobagifalău* sau *Iobagyfalva*. Noua biserică de lemn a fost construită începând cu anul 1990, pe locul celei vechi care a fost incendiată, iar

sfințirea acesteia a avut loc în anul 2004.

Deși, în prezent aici nu mai sunt români ortodocși, noul locaș bisericesc, edificat prin purtarea de grijă a părintelui paroh Marius Bălăsoiu și a unor buni credincioși, stă ca mărturie peste veacuri a românismului și a Ortodoxiei. Pentru dragostea față de Biserică și neam, părintele paroh a primit o *Diplomă de vrednicie*, iar binefăcătorilor sfântului locaș de închinare le-au fost acordate *Diplome de aleasă cinstire*.

Pr. Petrișor Muntean

Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Irineu a oficiat Dumnezeiasca Liturghie în parohia Târnăveni V

În Duminica a XXVII-a după Rusalii, Părintele Arhiepiscop Irineu a oficiat Dumnezeiasca Liturghie în parohia „Înălțarea Sfintei Cruci” din Târnăveni, județul Mureș. La finalul slujbei, Înaltpreasfinția Sa a sfințit noile clopote ale bisericii parohiale, care sunt de o calitate excepțională.

Edificarea locașului de închinare a fost începută în anul 1995, responsabil pentru continuarea și finalizarea lucrărilor fiind părintele paroh Ioan Șerban. În perioada 1997-2009, a fost executată cea mai mare parte a lucrărilor de construcție, fiind sculptat iconostasul și realizată pictura în tehnica *fresco*, iar

în anul 2015 a avut loc sfințirea bisericii.

Adresându-se celor prezenți, Înaltpreasfințitul Părinte, referindu-se la vindecarea femeii gârbove, a spus: „Încercă să-și piardă nădejdea în bunul Dumnezeu, Care nu îi dezamăgește niciodată pe cei care se încred în El”.

Pr. Petrișor Muntean

REDACȚIA „CREDINȚA STRĂBUNĂ”

Președinte: Înaltpreasfințitul Părinte IRINEU, Arhiepiscop al Alba Iuliei;
Redactor șef: Pr. Oliviu Botoi;
Redactori: Pr. Nicolae Aloman; Andrei Motora;
Colaboratori: Pr. Petrișor Muntean, Arhid. Rafael Orzei, Pr. Ioșif Zoica;

ISSN 1222-2313

Abonamentele se fac la orice Oficiu Poștal din țară sau direct prin mandat poștal pe adresa: ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ ALBA IULIA, str. Mihai Viteazul, nr. 16, specificând pe verso: abonament „CREDINȚA STRĂBUNĂ” pe 2017 și adresa completă sau prin e-mail: editurareintregirea@gmail.com
Prețul unui abonament pe un an este de 20 lei + taxe postale în valoare de 4 lei.

Tiparul executat la
TIPOGRAFIA ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE
ALBA IULIA
Concepție grafică și tehnoredactare
Pr. Nicolae Aloman